

Baştürk: “İDAM CEZASI DAVA BİTMEDEN İNFAZ EDİLİYOR”

İdam istemiyle yargılanan DİSK Genel Başkanı, cezaevinde yavaş yavaş ölmeye terkedildiklerini açıkladı.

Baştürk, “dilerim tarih idam istemiyle ve suçsuz yere yargılanan sendikacıların daha mahkeme sonuçlanmadan cezaevinde öldüklerine tanık olmaz” dedi.

“Pencerelerin baktığı havalandırma avlusuna kurum ve gaz boşaltan 3 bacanın dumanları nedeniyle yattığımız hücrede yavaş yavaş ölme tehlikesi içindeyiz”

“Aranma, arkadan zincirle vurulma, onur kırıcı davranış ve sözler tahammülü zor olaylardır.”

7. SAYFADA

Paniğe kapılmayalım!

İki milyon
Türkiyelinin kaderi
sağ partilerin elinde!

6 Mart seçimlerini kazanan sağ partiler, yabancılara karşı bir dizi önlem planlıyor. Yabancı düşmanlığı şimdi iktidar koltuğunda...

Yabancılar korkutularak, tedirgin edilecek zorla geri gönderilmeye çalışılıyor.

Paniğe, tedirginliğe, korkuya yer yok!
Çünkü:

* Çoğunluğu almış görünse de sağ iktidanın anti-demokratik önlemlerine karşı çıkacak güçlü bir potansiyel var.

* Türkiyeliler, demokrat ve devrimci güçler, yabancı haklarını korumak ve savunmak için birlikte mücadele etmeye hazırlanıyorlar.

* İtalyan, İspanyol, Yunan ve diğer uluslardan emekçiler, Türkiyelileri haklı davalarında yalnız bırakmak istemiyorlar.

* Yabancı haklarını savunma çabası içinde olan Yeşiller parlamentoya girdi. SPD'nin büyük bir bölümü yabancılara dost.

* Hükümetin baskıcı önlemlerine karşı tavır almak isteyen sendikalar, gençlik örgütleri, partiler, kiliseler, inisiyatifler ve diğer kuruluşlar var.

Bütün bu güçler, eğer birlikte mücadele edebilirlerse baskıcı politikalar geri teper.

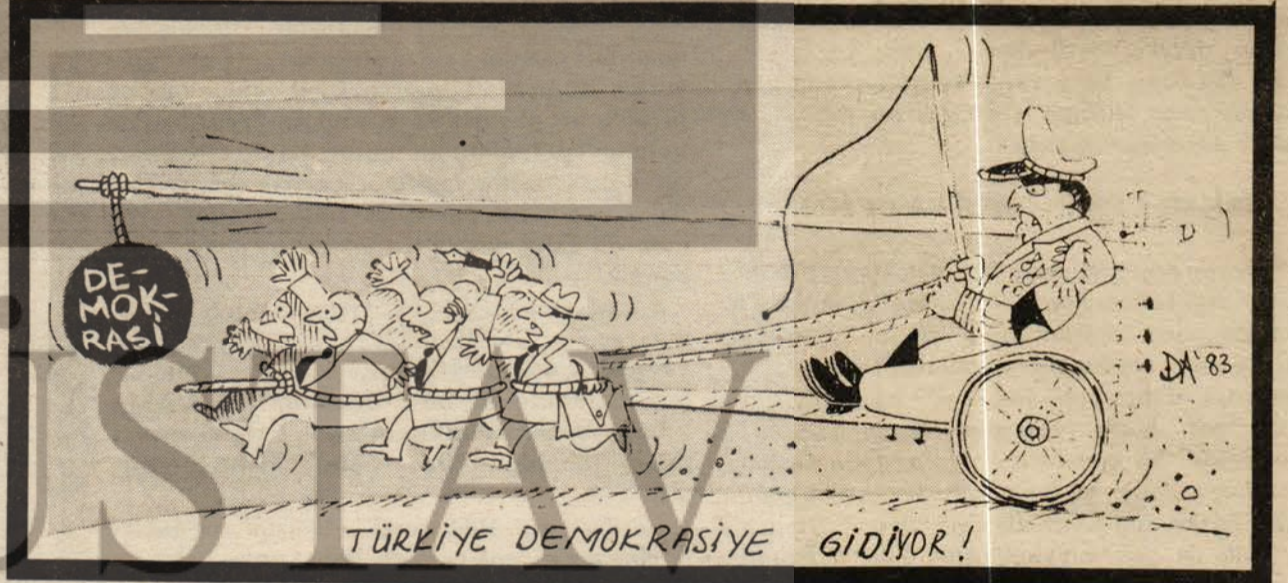
Haklı, meşru, doğru ve akıllı bir mücadele çizgisinin, bunun örgütlendirilmesinin ve kitlelerce benimsenmesinin bir çok şeyi değiştireceği unutulmasın.

Kimse haklarımızı zorla geri alamaz!
Kimse zorla bizi geri gönderemez!

Yeterki biz yabancılar haklarımızı korumasını bilelim, demokratik mücadelemizi sürdürelim.

Yeterki biz yabancılar, kendi aramızda ve Alman işçileriyle birlik olmak için sabırlı bir çaba harcayalım.

O zaman Kohl Hükümeti, bu güçlü potansiyel karşısında geri çekilmek zorunda kalacaktır.

TÜRKİYE DEMOKRASIYE GİDİYOR!

Partiler- Generaller- Elçilikler

Ankara'dan

Anayasa Komisyonu'nca hazırlanan siyasi partiler yasa tasarısı Danışma Meclisi'nde önemli bir değişikliğe uğramadan kabul edildi ve Milli Güvenlik Konseyi'ne sunuldu. Konsey'in, yasa'yı Mart ayı sonuna değin onaylaması bekleniyor.

Siyasi partiler Yasası ile Seçim Yasası hazırlanadursun, kulislerin ağırlığı bugünlerde, “seçimlerin ne zaman yapılacağı”na kaydı, Ekim 83'de mi, Mayıs 84'de mi? Bu konu bir ay öncesine göre daha ateşli tartışılıyor. Bu arada Mayıs 84'de varsayımını öne sürenler de var. Elbet de bunlar kulis söylentileri, ancak kulak tıkanamayacak söylentiler...

Bu söylentilere Milli Güvenlik Konseyi'nin 30 Numaralı bildirisi kanıt olarak gösteriliyor. Kon-
Devamı 2. Sayfada

İÇ SAYFALARDA

İşçilikten köleliğe.....	4
Ölüm cezası.....	5
Basın da “YÖK”leniyor.....	6
Gerçek saygısı mı, halka ihanet mi?.....	8
Savaşçı Filistin aydını ile korkak Türkiye aydını arasında bir güzelleme....	8
Üretim zorlamasının yarattığı facia.....	9
Paris'te bir Kürt Enstitüsü kuruldu.....	10
Türkiye ekonomisinde tıkanma ve arayış.....	11
Kadın hareketinin tarihi.....	14
“Halk Sayımı”na tepkiler yükseliyor.....	15
“Kıracı Yasası”.....	16
Ekonomik buhranın kaynağı.....	17
Kürt Edebiyatı üzerine notlar.....	20
Berlin Film Festivali ve “Hakkari'de Bir Mevsim”.....	21

B.M. İnsan Hakları Komisyonu cunta yönetiminin insan haklarını çiğnediğini kabul etti

TIP ve
DEVİRİMCİ
YOL'un
görüşleri

ORTA SAYFADA

İnsan Hakları Komisyonu Cunta hakkındaki soruşturmanın sürdürülmesini 10'a karşı 14 oyla kabul etti. 16 ülke çekimser kaldı. Oylamada SSCB, Bulgaristan, Polonya ve Batı Almanya çekimser kahrırken, Çin Halk Cumhuriyeti, İngiltere ve ABD cuntanın lehinde oy kullandı.

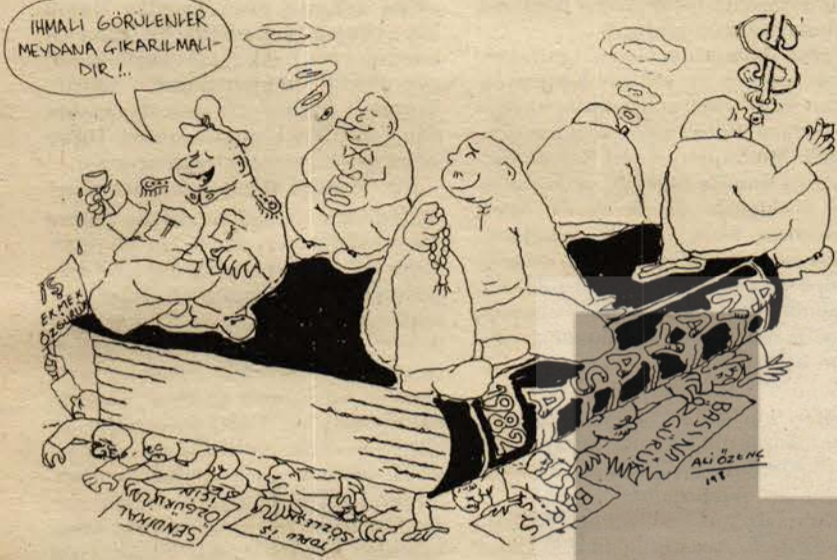
8. SAYFADA

Üretim zorlamasının yarattığı facia

106 maden işçisi hayatını kaybetti!

Zonguldak'ta bir iş kazası(!) daha oldu, 8 mart günü. Grizu patlaması sonucunda 106 işçi hayatını kaybetti. Gazetemiz baskıya verilirken ulaşılamayan göçükler vardı. Ölü sayısının daha da artacağından endişe ediliyordu. Açılacak göçüklerde yeni patlamalar da söz konusuydü. Geçtiğimiz hafta bir facia işte

maden ocağı çöküntülerinin en önemli nedeni "üretim zorlaması" hep gözardı edildi. Bu son faciada da aynı gelişme gözleniyor. Gerek yekililerin demeçlerinde, gerekse bocalı basın olaya yaklaşımından bu ortaya çıkıyor. Olayın sıcaklığı geçer geçmez, "kendini bilmez bir işçinin sigara içmeye kalkışması faciayı doğurdu" veya "hem kendi öldü,

böyle sonuçlandı. Ve bunu gözyaşı, yardım kampanyaları, üst düzey yetkililerinin demeçleri izledi. Birinci ağızdan "İhmali görülenler meydana çıkarılmalıdır" sözleri ile "Kara elmas şehitleri", "Büyük acıya ortak olalım", "Kan ağlıyoruz", "İhmal mi var?" manşetleri iç içe geçti. "Cesetleri almaya inen kurtarma ekiplerinden iki kişi, önceki gün oksijen tüplerindeki delikler nedeniyle öldü. Dün de tüplerinde yeterli oksijen bulunmayan üç kişi ölümden kıl payı kurtuldu." resim altı haberi ile "12 Eylül'den bu yana üretimi şu kadar artırdık" övünmeleri manşet kalabalığının tozu dumanı içinde kayboldu gitti.

MADEN KAZALARINDA TÜRKİYE BİRİNCİ

Türkiye'nin karşılaştığı bu en büyük maden faciasından sonra çeşitli istatistikler tekrar ortaya döküldü. Bu istatistiklere göre Türkiye olumsuz anlamda rekor kırıyor ve maden kazalarında birinci sırada yer alıyor. Yine bir başka istatistiğe göre Türkiye'de Grevlerin en yoğun olduğu 1963-81 yıllarını kapsayan dönemde grevlerin yolaştığı işgücü kaybının, kazalar sonucu meydana gelen kayıpların altıda biri olduğunu ortaya koydu.

Bu güne kadar meydana gelen

hem de onlarca işçinin ölümüne neden oldu" biçiminde haberlerle karşılaşılabılır.

Tecrübeli işçilerin şu sözleri kazanın ardındaki gerçeği açıkça ortaya koyuyor: "Fazla kömür üretmek için, gerekli önlemler alınmadan fazla çalışmaya zorlanıyoruz!"

Ereğli Kömür İşletmesi'nin (EKİ) "hizmete özel" raporları işçilerin bu görüşlerini bütünüyle doğruluyor. Bu raporlarda, Türkiye'de 1980 yılı içinde kömür açığını kapatmak için 1 milyon ton kömür ithal edildiği ve cunta yönetiminin üretimin her alanında artırılması isteğine uygun olarak, EKİ'nin 1981 yılı için 3,9 milyon ton olan kömür üretim projesi, idari bir kararla 4,2 milyoy tona çıkardığı belirtiliyor. Aynı raporlarda, geçtiğimiz yıllardaki üretimin hep saptanan miktarın altında kaldığı da yazılı. Fazla kömür elde etmek için, elverişli olmayan koşullarda çalışma derinliği artarken, EKİ'nin yatırımlarında hiç bir artma görülüyor. Bu da doğal olarak çökme, grizun patlaması tehlikelerini artırıyor. Bu arada, EKİ'nin mühendis ve teknik eleman açığı da çok fazla.

Sonuç olarak, "ihmalî görülenler" ortada: Devlet, üretim artışını zorlayan yönetim, kömürü işçinin yaşamından önde tutan zorbacı, sömürücü yönetim.

LAVET KÖR ŞEYTANA!

KAFAYA BAK

Muhbirlik ve dalkavuklukla iştil eden tercümanın kiralık yazarı R. Tamer'in, "O kafa!" diye bir de nakaratı var. Düşüncesini, eylemini beğenmediği kimseleri gammazlarken hep, "Okafa!" diye peşref çeker.

Ya kendi kafası? Et kafa mı, at kafa mı?

Hayır hayır, kiralık kafa!

GÜN GELECEK

106 can, 106 emekçi, yüzlerce metre toprak altında can verdiler.

Kenan Paşa buyurdu: "Sorumlular cezalandırıl-sın!"

Başüstüne komutanım!

Ancak kim bu sorumlular? Ülkede baş sorumlu zati devlet-lümüz, zati alileriniz değil midirler Paşam?

Keza 2,5 yıldan bu yana operasyon, idam, işkence derken 481 yurtseverin katili de yine zati şahaneleriniz değil midirler?

Evet, sorumlular ergeç cezalandırılacaklardır, hem de akıttıkları kanların kuyularında...

LEŞ KARGALARI

Her felaketin ardından hemen sıraya girerler. Evren Paşa dedi ki... Ulusu dedi ki... Danışma Meclisi üyesi dedi ki... Türk-İş Başkanı dedi ki...

Kandilli Maden kuyusunda giden canların ardından, analar bacılar, dul kalan eşler ağıt yakarlarken onlar yine ötmeye başladılar, Kenan Evren dedi ki... Ulusu dedi ki... Türk İş Başkanı dedi ki...

Ve böylece onlar ölür, bunlar nutuk çekerler.

Gidinin leş kargaları! Yalnız dirilerini değil, ölüle-rini de sömürürler işçilerin.

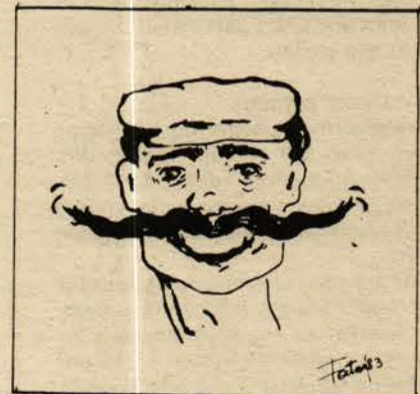
"TÜRKİYEDE Kİ ABD ASKERLERİNİN BOZULMUŞ MORAL'LARINI DÜZELTMEK İÇİN! TOPLATILAN KUMAR ARAC-LARI TEKRAR DAĞITI-LİYORLAR, MUŞŞ"

ARIF USTA "İLTİCAYA" BAŞVURDU

Demokrat Türkiye (Özel)

Arif Usta adında bir Türk yurttaş, bıyıklarını korumak amacı ile F. Alman makamlarından sığınma hakkı istedi. Gazetecilerin sorularını yanıtlayan Arif Usta "iltica" gerekçesini şöyle anlattı:

"Generallerin çıkardığı yasa-larla her hakkımız elden gitti, ses çıkarmadım. Sonunda sıra bıyıklarımıza geldi. 12 yıldır çocuk gibi baktığım bıyıklarım da makaslanacaktı. O nedenle Federal Almanya'ya kaçarak sığınma hakkı istedim!.."

Arif Usta "Bıyıklarımı gene-rallere kaptırmayacağım!" di-yerek sözlerini tamamladı.

RAHAT BATTI

CDU-CSU gibi sağcı partilere yüzde 48,8 oy veren Alman seçmenleri: Yabancı düşmanlığına, faşizmin yeşerip boy atmasına, atom silahlarının Alman topraklarına yerleştirilmesine ve

kıscası savaşa evet dediler.

Geçmişini de tez unuttular. Hani can çıkmayınca huy çıkmaz demişler!

Nazi damarları yeniden kabardı zahir!

SEVGİNİN BÖYLESİ

Kenan Evren çocukları çok seviyor! Çocuk yuvalarını sık sık ziyaret ediyor. Malatya'da da oyuncaklar vererek kimsesiz bebeleri sevindirdi!..

Allah allah!..

Babaları öldürt, çocukları yetim bırak!

Anaları, babaları kitleler halin-

de zindanlara doldur!

Anaları, babaları topluca iş-ten at, çocukları aç ve sefil bırak!

Sonra da dön kimsesizler yur-unda çocukları sev!..

Bu bir nedamet mi, vicdan

azabı mı?..

Yok canım, hokkabazlık!..

HİZMETKARA BAK HİZAYA GEL

Adıyaman'da halka hitaben bir konuşma yapan Kenan Evren: "Biz milletin hizmetkarlarıyız!" dedi. Bu nasıl hizmetkar böyle?

- Hizmetkar, gittiği her yerde askeri birliklerin koruması altında meydan nutukları çekiyor!

- Hizmetkar, uçakla, helikopterle havaalarda uçuyor!

- Hizmetkar, topuyla tüğfeğiyle

45 milyonu susta durduruyor! Acaba "milletin" bu üniformalı hizmetkar. Ağrılı Risto Ağanın hizmetkarı Şeko ile "hizmet" değiştirmek istemez mi?..

Pardon, Kenan Paşa doğru söylemiş, Paşa ve arkadaşları gerçekten birer hizmetkar!

Ancak, Türkiye halkının değil, ABD'nin hizmetkarları... Anlaşıldı mı efendim!

B.M. İnsan Hakları Komisyonu cunta yönetiminin insan haklarını çiğnediğini kabul etti

● SSCB, Bulgaristan, Polonya ve Batı Almanya gibi ülkeler çekimser oy kullanırken, Çin Halk Cumhuriyeti, İngiltere ve ABD soruşturmanın sürdürülmesinin aleyhinde oy kullandı.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonunun 31 Şubat-11 Mart tarihleri arasında Cenevre'de yaptığı toplantıda Türkiye'deki yönetim hakkında soruşturmanın sürdürülmesine karar verildi. 31 Şubat-11 Mart tarihleri arasında Cenevre'de yaptığı toplantıda Türkiye'deki yönetim hakkında soruşturmanın sürdürülmesine karar verildi. 31 Şubat-11 Mart tarihleri arasında Cenevre'de yaptığı toplantıda Türkiye'deki yönetim hakkında soruşturmanın sürdürülmesine karar verildi.

legesi, bunlardan sadece 119'unun yargıya intikal ettiğini ama ancak 16'sı hakkında işlem yapıldığını söyledi Hollanda delegesi ise Türkiye'de halen 40 bin'in üzerindeki siyasi tutuklunun çok kötü şartlarda yaşadığını ve işkencelerin hapisanelerde de sürdüğünü belirtti. Federal Almanya delegesi ise insan haklarının ihlali olaylarının 1980'den kalma olduğunu ileri sürdü. Görüşmeler sırasında ise Pakistan delegesi söz alarak, "Türkiye'de insan haklarının artık ihlal edilmediğini ve durumun normale döndüğünü" ileri sürdü ve soruşturmanın durdurularak, dosyanın kapatılmasını istedi.

landa, Libya, Mozambik, Nikaragua ve Hollanda soruşturmanın sürdürülmesinin lehinde oy kullandılar. Bengales, Çin Halk Cumhuriyeti, Hindistan, Filipinler, Senegal, İngiltere ve ABD, Pakistan'ın önerisini desteklediler. Arjantin, Brezilya, Bulgaristan, Fuji, Ürdün, Meksika, Polonya, Uganda, Ukrayna, SSCB ve Tanzanya çekimser kaldılar.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonunun 40. toplantısı bu yıl Ağustos-Eylül aylarında yapılacak. Türkiye gelecek toplantının gündeminde de yer alıyor.

ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ TÜRKİYE'DE SENDİKAL ÖZGÜRLÜKLERİN DERHAL TANINMASINI İSTEDİ

1-4 Mart tarihleri arasında toplanan Uluslararası Çalışma Örgütü Yönetim Kurulu, Örgütlenme Özgürlüğü Komitesi'nin hazırladığı rapor görüştü.

Uluslararası çalışma Örgütü Yönetim Kurulu, Sendikala özgürlüklerin terörizm gerekçesine dayandırılarak askıya alınmayacağını belirterek, tüm sendikacıların serbest bırakılmasını, işkence olaylarının kovuşturularak sorumluların cezalandırılmasını istedi.

Özel gündem maddesinin dışında, genel görüşmeler yapılırken toplantıya gözlemci olarak katılan uluslararası kuruluşlar Türkiye'de insan haklarının çiğnenmesini kınadılar. Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu temsilcisi söz alarak, Türkiye'de insan haklarının ihlalinin, çalışma ve sendika kurma özgürlüklerinin yokedilmesini kınadı. Yine bu oturumda "Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu" ve "Dünya Barış Konseyi" yazılı muhtıra sundular. Türkiye hakkındaki özel gündem maddesinin görüşülmesi sırasında ise Fransa delegesi işkenceler hakkında bilgi verdi.

Bugüne kadar 542 işkence olayının su yüzüne çıktığını belirten Fransız de-

Bu önerge üzerine söz alan Türkiye'nin Birleşmiş Milletler Cenevre Daimi Temsilcisi Kamuran İnan, suçlamaların eski olaylarla ilgili olduğunu, şu anda Türkiye'de insan haklarının ihlal edilmediğini ileri sürdü. Ayrıca Avrupa ülkelerini suçlayarak, teröristleri barındırarak Türk diplomatlarının yaşam hakkını tehlikeye soktuklarını iddia etti.

Pakistan'ın önerisi yapılan oylamada reddedildi ve Türkiye'deki insan haklarının ve temel hürriyetlerin ihlalinin incelenmesi ve komisyonun gelecek toplantısında yeniden ele alınması kararlaştırıldı. Oylamada Avustralya, Kanada, Kolombiya, Kostarika, Küba, Kıbrıs, Finlandiya, Fransa, Gana, İr-

Paris'te bir Kürt Enstitüsü kuruldu

Geçtiğimiz ay Paris'te toplanan Kürt sanatçı, yazar, tarihçi ve entelektüelleri bir Kürt Enstitüsü'nün kurulmasını kararlaştırdılar. Şeref üyesi olarak Cegerxwin, Ordixane, Celil, Yılmaz Güney, Hejar, Kendal, Qanat e Kurdo Remzi, Osman Sebri, İsmet Şerif Vanlı, Tewfig Wehbi, Nurettin Zaza isimli kişilerin öncülüğünde Enstitü'nün kuruluşu gerçekleştirildi. Enstitü'nün kuruluşu Paris'te düzenlenen büyük bir geceyle açıklandı. Geceye bütün dünyadan ve Kürdistan'dan gelen çok sayıda Kürt sanatçı ve bilim adamı katıldı. Enstitü Fransız Kültür Bakanlığı tarafından destekleniyor.

Türkiye'deki yönetim Kürt Enstitüsü'nün kurulması çalışmalarını tepkiyle karşıladı. Hükümet Fransız hükümetine bir nota göndererek bu desteğini çekmesini istedi.

Şeref üyeleri imzasıyla Enstitü'nün kuruluş gerekçeleri ve amaçlarını açıklayan bir bildiri yayınlandı. Bu bildiri aynen şöyle:

Yurtsever arkadaş,
Kökenlerinden koparılmış bir ağaç kurur, ölür. Bir halkın kökleri dili, türküsü ve hikayeleri, edebiyatı, tarihi, müziği, sanatı, yaşama tarzı, giyiniş eğilimi ve tutkularıdır. Kısacası kültürüdür.

Kültüründen mahrum bırakılmış bir halk kaybolmaya, ölmeye mahkumdur. Kürdistanı payaşan devletler bu gerçeği iyi bildikleri içindir ki, 60 yıldır bütün güçleriyle dilimizi kaybettirmeye, eski ve zengin tarihimizi bize unutturmaya, Kürt milletinin varlığını ve kültürünü hatta iz ve kalıntılarını dünyadan kaldırmaya azmetmektedirler.

Bu genel ölüme, sessiz jenocide ve Kürt halkının bin yıllık zenginliklerini imhaya karşı DİRENMEK GEREKİR ve ACILDIR. Bütün gücüyle, bireysel ve genel direnme...

BİREYSEL DİRENME: Her Kürt Kürtçe öğrenmeyi-konuşmayı, yazmayı, kendi dilini kullanmayı bir yurtseverlik görevi bilmeli, çocuklarına Kürtçe isim vermeli, onlara Kürtçeyi, Kürt türküsü ve hikayelerini öğretmeli. Kürtçe kitap, gazete ve dergilerin okunmasının, dağıtımının ve desteklenmesinin yurtseverlik mücadelesinin temel

esaslarından biri olduğunu her zaman hatırlamalıdır. Dil sevgisi yurt sevgisinin bir biçimi olup Kürtçeyi sevmek Kürt halkını sevmek demektir.

GENEL DİRENME: Her Kürt grubu derneği ve partisi, Kürtçenin, Kürt tarihi ve kültürünün eğitim-öğretimi ve geliştirilmesini kendi temel çalışmasının bir parçası olarak görmeli, Kürt kültürünün korunmasını temel amaçlardan biri olarak önüne koymalıdır.

Kürt kültürünün korunması ve geliştirilmesinin büyük ve acil bir görev olduğu inancıyla, aşağıda adları yazılı

vinin derlenmesi, 3. Kürt Lehçelerinin (Kürmanca, Soranca, Zazaca) tanıtılması ve yakınlaştırılması, 4. Kürt çocukları için okuma, edebiyat, coğrafya ve Kürdistan Tarihi kitaplarının basımı ve yayınlanması, 5. Kürt müziğinin derlenmesi ve ürünlerinin (kaset, plak vb.) yayınlanması, 6. Kürt hikaye, türküsü ve fıkra derlemelerinin basımı, yayımı, 7. Kürtçe-Kürtçe, Kürtçe-Yabancı Diller sözlüklerinin basımı, 8. Çağdaş ve klasik Kürt şair ve yazarlarının eserlerinin yayımı, 9. Dünya edebiyatının Kürtçeye çevrilmesi ve yayımı, 10. Kürtler hakkındaki yabancı dillerde yayınlanmış eserlerin Kürtçeye çevrilmesi ve yayımı, 11. Kürt sanatçılarının tanıtılması (aktör, ressam, saz ve ses sanatçıları gibi).

Kürt enstitüsü yurtsever her Kürdün hizmetindedir. Yaşamaya ve gelişmeye ancak bütün Kürdistan yurtseverlerinin yardımlarıyla mümkündür.

INSTITUT KURDE DE PARIS

POUR LA DEFENSE
D'UNE CULTURE MILLENAIRE
EN PERIL

ŞEREF ÜYESİ Kürt yazar, tarihçi, sanatçı ve entelektüellerin öncülüğünde Paris'te bir KÜRT ENSTİTÜSÜ kurulmuştur. Birlikte ve Kürdistanın dört parçasında gerçekleştirilmesine çalışılacaktır.

1. Kürt halkıyla ilgili en büyük evrensel kütüphaneye ve resim-foto arşivinin kurulması. 2. Kürdistan millî arşi-

KÜRT YURTSEVERLERİ!!

Dünyada, eski milletlerden olup hala bir kültür kurumu bulunmayan sadece bizleriz. Büyük bir çaba ve uğraşın sonra bugün bir Enstitüye sahip oluyoruz.

Buna sahip çıkınız!

Avrupa Belediyeleri yargılanmakta olan Fatsa Belediye yöneticileriyle dayanışma içine giriyor

30 Ekim 1982'de İsviçre'nin Basel kentinde kurulan "İlticacılar ve Yabancı İşçileri Savunma Komitesi" çalışmalarını sürdürüyor. Bu komite Türkiye'deki yönetimi protesto eden bir kampanya başlattı. Bu kampanya sonucunda Türkiye'ye bir heyetin gönderilmesi planlanıyor. Genelde Cunta'yı yeren kampanya, Fatsa'da yargılanmakta olan tutukluların haklarını koruma amacını güdüyor.

Fatsa davasında insani ve hukuki hiçbir kuralın geçerli olmadığını savunan komitenin açtığı kampanyaya İsviçre'den 3000'i aşkın mektup gönderildi. Mektupları Basel Belediyesi'ne veren Komite Belediye yetkililerinden Türkiye'ye gönderilecek heyet konusunda olumlu yanıt aldıklarını açıkladılar. Yetkililer Türkiye'ye gönderilecek komiteyi desteklediklerini ve kendilerinin de böyle bir komitede temsilci olarak yer almak istemediklerini belirttiler.

İsviçre'nin diğer Belediyelerinden gelen yanıtlarda olumlu. Yanıt veren belediyelerden bir çoğunu Fransız Kantonları oluşturuyor.

İsviçre'nin yanı sıra İspanya'da 200, İrlanda'da 5, Avusturya'da 300 Belediye bu heyetle ilgili olarak başvurduklarını bildiren Komite, Hollanda ve Portekiz belediyeleriyle de ilişkilerini sürdürdüklerini açıkladılar.

Ayrıca Komite geçen Ocak ayı içinde "Asyl Praxis - Asyl Recht" adlı bir broşür yayınladı. Özellikle Almanya ve İsviçre'de iltica isteminde bulunan kişilerin sorunlarının dile getirildiği broşürde çözüm yolları da öneriliyor.

FRANSA İNSAN HAKLARI BİRLİĞİ "TÜRKİYE'Yİ" GÖRÜŞTÜ

23 Şubat 1983 günü İnsan Hakları

Londra'da Hackney Belediyesi Fatsa'yı "Kardeş Şehir" ilan ediyor

Geçtiğimiz ay İngiliz basınında Türkiye ve özellikle de Fatsa ile ilgili çeşitli haberler yer aldı. İki sendikacının, -kapatılan DİSK'in Avrupa temsilcisi Yücel Top'un ve Yeraltı Maden İş Sendikası Genel Sekreteri Bekdemir'in- İngiltere'de bazı sendika ve belediye yetkilileri ile yaptıkları görüşmeler, Türkiye'yi İngiltere basınında güncel konu haline getirdi. Yücel Top ve Gültekin Bekdemir Belediye yetkilileriyle yaptıkları görüşmelerde, DİSK Yöneticilerinin ve tutuklu sendikacıların durumlarını, askeri mahkemeleri ve cezaevlerini anlattılar.

Bu arada Londra Kentinin büyük belediyelerinden birisi olan Hackney Belediyesi Fatsa'yı "Kardeş Şehir" ilan edilmesini amacıyla bir kampanya başlattı.

"Tribune" ve "Hackey Gazette" de

TURKISH TRIAL TOWN MAY BE ADOPTED BY HACKNEY

Türkiye'deki mahkemeler ve cuntanın uygulamalarıyla ilgili çeşitli haberler yer aldı.

23 Şubat tarihli "Hackey Gazette" de yer alan haberin özetini aşağıda sunuyoruz.

"Hackey Belediyesi, yabancı ülkelerle ilişkilerinde Fatsa'yı kardeş ilan ederek bir tarihi adım daha atmaya hazırlanmaktadır. Islington ve Haringey Belediyeleri de bu konuda onlara katılmıştır.

Eğer plan uygulamaya konulursa, İşçi Partisinin hakim olduğu belediyeler, sosyalist belediye yönetimi iki bu-

Birliği (Ligue des Droits de L'homme) Fransa'da Türkiye üzerine bir toplantı düzenledi. Toplantıya Fransız örgütleri, DİSK İrtibat Bürosu, Kürt Enstitüsü ile Türkiye'deki demokratik kuruluşlar katıldı.

İnsan Hakları Birliği yöneticilerinden Avukat Christian Rostoker toplantıda yaptığı konuşmada "Türkiye'de rejimin demokrasiye doğru bir gelişme göstermek bir yana çarkıttığı yeni baskı yasalarıyla kendi yönetimini pekiştirdiğini" belirtti. Rostoker, Nisan ayında Birlik tarafından çıkarılacak olan raporda Türkiye'ye de yer vereceklerini açıkladı.

Kürt Enstitüsü adına Enstitü yöneticilerinden Kendal Nezan ile Tuğrul Artunkol'da birer konuşma yaptılar. Artunkol, konuşmasında Türkiye'deki gelişmelerin yakından izlenmesi gerektiğini belirtti. Kendal ise Türkiye'de ordunun her zaman büyük bir parti olduğunu söyleyerek, "Kürtler üzerindeki baskıların tarihsel süreçte şekillendiğini, 1930-40'lardaki fiziksel baskının yerine şimdi de kültürel kıyım girildiğini" anlattı. "Bunun en iyi örneğinin ise Kürtlerin tarihi ve kültürü üzerine araştırmalar yapan İsmail Beşikçi'nin şu anda 25 yıl hapis cezasına mahkum edilmesidir" diyen Kendal, İsmail Beşikçi'nin hayatından endişe ettiklerini de söyledi.

Fransa'daki DİSK İrtibat Bürosu adına söz alan Gültekin Bekdemir de DİSK ve bağlı sendikaların son durumları ve sürmekte olan davalar hakkında bilgi verdi. Bekdemir, idamların ve idam kararlarının son günlerde hızla arttığını bu nedenle Avrupa çapında geniş protesto kampanyaları açılması gerektiğini söyledi.

Daha sonra söz alan konuşmacılar ilticacılar sorunu üzerine açıklamalarda bulundular.

Çuk seneye önce Türk ordusu tarafından devrilen Karadeniz Şehri ile İngiltere'de ilişki kuran ilk üç belediye olacaklardır. Şu anda 759 Fatsalı -Türkiye'de son yılların en büyük kitle davası- şehrin belediyesini "Komün"e çevirmekle suçlanarak mahkeme huzurundadır. Askeri Savcı, sosyalist Belediye Başkanı da dahil olmak üzere 261 kişi için ölüm cezası istemektedir. Fatsa konusunda Avrupa çapında sürdürülen kampanyanın bir parçası olarak TSC (Türkiyeliler İle Dayanışma Kampanyası) iki sürgün sendikacıyı buraya çağırmıştır. Misafir sendikacılar Türkiye'nin yakın dönemdeki politik tarihinden ve şimdiki durumundan bahsetmişlerdir.

1979 Ekiminde sosyalist Belediye Başkanı Fikri Sönmez'in seçiminden sonra gelişen olayları anlatmışlardır. Fatsa'da halk toplantıları düzenlenerek yapılacak işler planlanmış ve kısa bir sürede sosyal ve ekonomik gelişimler (reformlar) kaydedilmiştir. Aynı dönemde belediye işçilerinin ücretleri %150-350 arasında arttırılmış ve aradaki farklılıklar kaldırılmıştır.

İngiliz temsilciler Fatsa'daki uygulama ile özellikle ilgilenmişlerdir. Hackney Belediyesinin benzer planları söz konusudur.

Hackney Belediye Başkanı A. Kendall şöyle konuştu: "Fatsa'yı kardeş ilan etmek teklifini sevinçle karşıladık. Sadece Fatsa değerli bir sosyalist deneyim yaşadığı için değil, aynı zamanda Hackney'deki geniş Türkiyeli kitlesinin varlığı için... Zannederim bu karar iyi bir jest olacaktır.

Fatsa'yı 'Kardeş' ilan etmek, orada neler olup bittiğinin farkında olduğumuzun ve ilgilendiğimiz için açıkça ilan edilmesi olacaktır.

İşçi Partisi ve sendikal harekete davaya temsilci gönderilmesi için başvuruda bulunacağız.

Başkan Kendall, Hackney Belediyesi İşçi Partisi Grubunun Fatsa'yı "Eulat Edinme" konusunda prensip kararına vardığını söyledi."

Türkiye ekonomisinde tıkanma ve arayış

Petrol krizinden bu yana Türkiye ekonomisinde ihracat kilit bir sektör haline geldi. Türkiye'de iktisadi bunalım ihracat sektöründeki dalgalanmaya göre biçimleniyor. Gerçi işçi dövizleri, turizm, yabancı sermaye girişleri dış yardımlarda Türkiye için önemli ama ihracat sektörünün temel ve stratejik karakteri tartışma götürmez bir gerçek. 24 Ocak kararlarının pratikte en önemli hedefi genelde döviz gelirlerini, özde ihracatı iki katına çıkarabilmiş olmasıdır.

Ne var ki bu kilit sektör çeşitli nedenlerle bir dar boğaza doğru yol alıyor. Bunun üzerinde durmak gerekli.

GEÇMİŞTE İHRACAT NASIL ARTMIŞTI

12 Eylül yönetiminin ihracat artırma yöntemi, temelde ülke içinde yaygın bir tüketim kısıntısı ve ihracatçıların yoğun bir biçimde desteklenmesine dayanıyordu. Fakat üretim artışı ve ülke tüketiminden artan ürün fazlasının dışa satılmasına dayanmıyordu. Siyasal yaşamın Faşist askeri cuntanın kesin denetimine girmesiyle birlikte halk kesimlerinin gerçek gelirlerinde önemli düşüşler yaşandı. Öte yandan petrol zengini Ortadoğu ülkelerine yakınlık. İran - Irak Savaşı'nın oluşturduğu özel ortam ihracatı artırdı. Bunun yanında doping olarak nitelendirilebilecek yöntemlerle canlı hayvan ihracatı stokların eritilebilmesi için zararına satışlar v.b. leri ihracat artırılabilir. 1982 ihracatı 1980 ihracatının iki katı olarak gerçekleşti. Ama bu alanda ortaya çıkan bazı tıkanıklıklar, 24 Ocak ekonomisini yeni bir dar boğaza doğru sürüklüyor.

UFUKTA KARA BULUTLAR

Güçlüklerin ilk akla geleni sivil rejime geçilmesiyle ortaya çıkacak. 24 Ocak'ın ekonomik düzeni ancak baskıcı bir askeri rejim altında yürütülebilir. Parlamenter siyasal yaşamın başladığı bir Türkiye'de şartlar ne olursa olsun -bu günkü gibi bir düşük ücret ve taban fiatları politikası izlenemez. (Bugün tarım ürünlerine verilen fiatlar üreticiyi, üretimden caydırma noktasına getirmiştir).

İkinci olarak Türkiye'nin besin maddeleri ihraç ettiği Ortadoğu ve AET pazarlarının, ABD tarafından tehdit edilmesidir. ABD elinde bulunan besin stoklarını eritebilmek için fiat kırarak bu pazarlara girmeye

hazırlanıyor. Mısır'la önemli bağlantılar yapan ABD, Irak ve İran pazarında bile ticari sağlantı arıyor. Üçüncü olarak, dünya pazarlarında Türkiye'nin sattığı malların fiatlarında düşme eğilimi görülüyor. L' ekspres dergisine göre 1982'de dünya piyasasında besin maddeleri %10,5, madenler %16,8, tekstil ürünü %4 oranında değer kaybetti. Bu düşüş 1983 yılında da devam edecektir.

Öte yandan İran -Irak savaşında tarafların yetişemeyecekleri ve sonuçsuz bir savaşın sürdürülmesinden yararları olmayacağı görüşü filizleniyor. Böyle bir sonucun orta vadede Türkiye'nin ihracatını hayli sarsacağı açıktır.

Genelde dünya pazarlarının özde petrol fiatlarındaki düşme nedeniyle ortadoğu pazarlarının daralması bu tabloya eklenince orta vadede ihracatımızın kaderi belirginleşiyor.

İHRACAT NE PAHASINA?

1982 sonunda 5,8 milyar dolara ulaşan ihracat, bu düzeye devletin ihracatçılara yaptığı "görülmemiş" destekle geldi. 1980 -82 arasında devlet ihracatçıya 1 milyar 62 milyon T.L. çok düşük faizli kredi sağlamıştır. Öte yandan dışarıya satılan mal miktarlarında büyük artışlar sağlanırken bunlara ödenen döviz aynı ölçüde artmıyordu. Yani ihraç edilen ürünler ulusal ekonomiye maliyetlerin altında bir fiatla satılıyordu, ihracatçı tüccar kazanıyor ulusal ekonomi kaybediyordu.

GELİR DAĞILIMINDA BOZULMA

1972 -81 arası ulusal gelir 2,7 kat artarken işçilerin gelirleri 1,7 memurların gelirleri 1,4 arttı (cari fiatlarla). Bunun sonucu 1972 de işçi ve memurların ulusal gelirden aldığı pay %32,5 dan %16,2 ye düştü. Bu azalış 1980 -81 yıllarında çok belirgin.

1982 sonunda 3,3 milyon olarak belirlenen görünür işsizliğin 1983 sonunda 3,6 milyona ulaşması bekleniyor.

İFLASLAR VE TEKELLEŞME

1982'de yalnız ihracatçı firmalardan 300 tanesi iflas etti. Son üç yılın ekonomide en yaygın olaylarından biri de bir yığın küçük firmanın dev bir süpürgeyle süpürülmesi ve meydana daha büyük şirketlere bırakmaları.

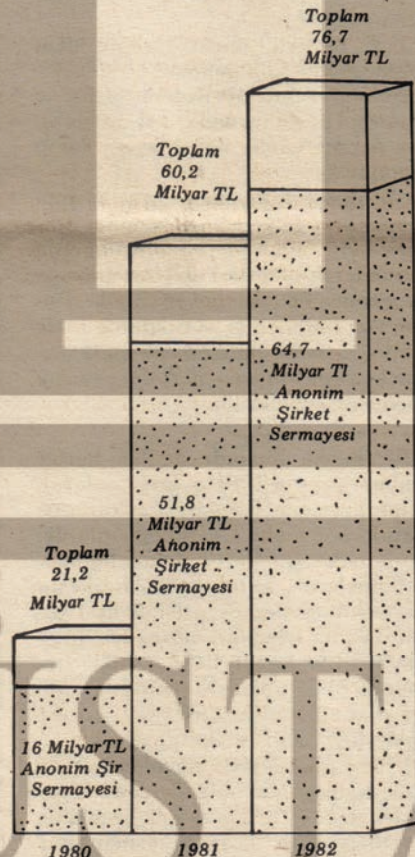
Protesto edilen senetlerin tutarı 1980 de 61 milyar T.L. iken 1982 de 217 milyar buldu. Bu durum 1983 de de iflasların süreceğini gösteriyor. İflas eden yada zor duruma düşen küçük firmalar: büyük tekeller, holdingler tarafından satın alınıyor.

ANONİM ŞİRKETLER

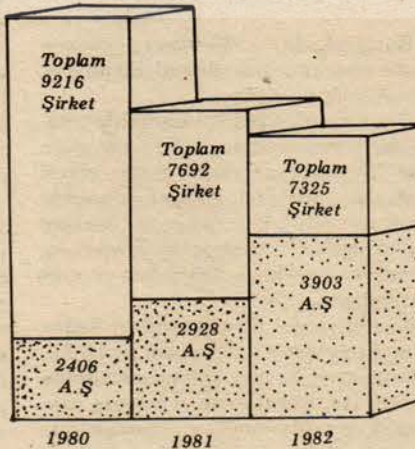
Yeni kurulan şirketler içinde Anonim şirketlerin sayısında ve sermayesinde bir artış gözleniyor. 12 Eylül ekonomik düzeni, sadece büyük ve güçlü sermaye guruplarına yaşam hakkı tanıyor. Küçüklerin kaderi ise büyük balıklar tarafından yutulmak..

ARAYIŞ

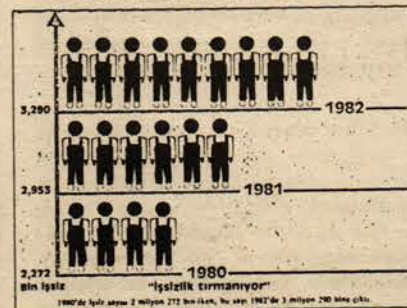
24 Ocak kararları henüz hükmünü sürdürüyor. Ne var ki özellikle işsizliğin %20'ye doğru tırmanması, çetin yaşam koşullarından bunalan halkın tepkisi, 24 Ocak düzeninden zarar gören sermaye kesimlerinin baskısı ekonomik çevrelerde "açık ile yatırımları hızlandırma eğilimini güçlendiriyor. 1983 enflasyon hedefini %20 olarak açıklayan maliye bakanına rağmen devlet bakanı Pasin %25-30, bazı iş çevreleri ise %36 olarak tahminde bulundular. Bu durum ekonomide egemen çevrelerde, 24 Ocak kararlarının törpülenmeye başladığını gösteriyor.

SERMAYE DAĞILIMI!

SERMAYE SAYISI

1983 yılında işsizliğin 36 milyon bulması bekleniyor

İĞNEYİ DE ÇUVALDIZI DA

Şanar YURDAPAN

BEYNİMİZİN DUVARLARI (1)

Ne kadar şevkli bir şeydir, mininnacak bir çocuğun çevresini keşfetme çabasını seyretmek, hiç tattınız mı? Anneler, babalar - eğer hayat şartları çocuklarına birazcık vakit ayırmalarına imkan veriyorsa - bu zevki çok tatmışlardır. En azından bu derginin okuru olan, yani düşünmekten korkmayan Anne -Babalar yabancı değildir bu mutluluğun... Ama, yaşları ve sosyo-ekonomik durumları bu zevki kendi çocuklarında tatmaya imkan vermeyen genç insanlar için de yapılması öyle çok güç olmayan - çünkü masraflı değil - bir gözlem: Yakın akrabalarınız arasında, veya komşunuzda küçük bir bebek bulmak çok zor olmasa gerek.. Yatın zaman zaman bebekle halının üstüne, önüne o ana kadar görmediği yepyeni bir şey koyun, sonra hiç sesinizi çıkarmadan seyredin!..

Tabii, yaştan yaşa, çocukta çocuğa değişiktir davranışlar, tepkiler.. Ama hiç değişmeyen ortak yanları da var. Yeni bir olaya veya tanımadığı bir cisme karşı hem kuşkuyla, hem merak ve ilgiyle yaklaşıyor minicik insanoglu.. Önce çekingen çekingen bir dokunuyor, zararı dokunmazsa eline alıyor ve ağzına götürüyor.. Herşeyi yemek istediğinden filan değil; ağzıyla tanyacaktır yeni cismin özelliklerini... Tadı, sendiği, kokusu.. Ama bebek birazcık büyüyüp de şartlanma Siz Öğrenme de diyebilirsiniz - gelişmişse, yeni bir cisme yaklaşmaya bilir bile.. Ona eliyle-ağzıyla dokunup da riske girmektense, en kolay yolu seçer: Anasının, babasının veya yakınındaki bir büyüğün bu yeni cisme ne tepki gösterdiğine bakar.. Eğer "Büyük" hiç ses etmiyor ve sakın sakın duruyorsa, korkacak hiçbirşey yok demektir. Yavaş yavaş sokulur, kişisel incelemesine başlar.. Ama "Büyük" olumsuz bir tepki gösterirse, hatta ona bile gerek yok, sadece kuşkuyla bir tavır takınırsa, bebek deneye bile başlamadan uzak duracaktır "Yeni şey"den..

Tabii psikoloji-pedagoji konularına dalmak değil amacım. Ama bu örnekteki bebeğin yaptığının çok benzerini, çok ileri yaşlarda, tekrarlayışımızdan söz etmek istiyorum biraz... O minicik, o tatlıcık bebekler yavaş yavaş büyüyor; anne-babanın gururlu büyükannelerin yaşlı gözleri önünde okullara gidiyor, öğreniyor yetişiyor, genç kız veya delikanlı oluyorlar, fidanlar gibi..

Ne yazık ki büyük çoğunluğu, düşünmeye düşman bir ortamın şartlanmalarıyla o yaşa kadar kalıplamış oluyorlar beyinleri.. Böyle gelmiş böyle gidecektir, beş parmak bir olmaz, bu dünyada acı çeken öte dünyada rahat eder, senin hakın budur - şükret ve otur, vatan - millet - ümmet - namus - şeref - haysiyet v.s. Bir "Değerler ve kavramlar bütünü" şırına edilmiş kafalara ki, zerresine dokunmak - karşı çıkmak büyük suçtur, günahdır.. "Acaba mı?" sorusu kafasına takılan, bunu da en mahsum şekilde dile getirmeye kalkan afazoz tehlikesiyle karşı karşıya bulur kendini.. Gide gide, düşünme alışkanlığını da erir bitirir. Yeni birşeyle mi karşılaşın, sakın ola ki kendin kafa yorup çözmeye kalkma, hele aklına geleni hiç mi hiç söyleme. Nene lazım, belki "Yukarı" senin gibi düşünmüyordur.. İyisi mi, önce en yakınındaki "Büyüğe" bir bak.. O nediyor bu işe?.. Hiç birşey demiyorsa surat ifadesinden birşeyler sezemeye çalış!.. Kendin düşünmeye kalkmayasın haaa!.. Herkes kendi kafasının dikine giderse nereye varır bunun sonu?.. Büyüklerimiz elbet bizden iyi bilir, bizden iyi düşünürler!..

Yurdumuzdaki eğitim sistemi, insanları düşünmeye alıştırmıyor.. Birbirinden kopuk, tek tek hiçbir anlam taşımayan bir sürü bilgi, çöp tenekesindeki gelişigüzel maddeler gibi yanyana, üstüste tıkıştırılıyor insanların beynine.. İmtihanalarda bu parçaları çıkarıp gösterirsen diplomayı veriyorlar.. Sonra?.. Sonra çalışmaya başladığın zaman, okulda öğrendiğin mesleği pratikte bir daha öğrenmek zorundasın. Bunun dışındaki bilgileri ise - Tarih, Coğrafya, Sosyoloji vs. - unutuyorsun kısa zamanda... Ama bir gün karşına yepyeni bir bilgi çıkıyor, anahtar bir bilgi bu.. Diğer bütün bilgiler, bu anahtar sayesinde yanyana geliyor, bir anlam kazanıyor. Aynen çocukların parçalı oyuncakları gibi.

Parçaları bir araya gelince ne olacak, bunu bilmedikçe tek tek parçalara bir anlam vermek de zordur, ama anahtar eline geçirince?.. İşte o vakit herşey değişiyor.. Bu değişimin parlaklığından gözleri kamaşmayan kişi az bulunur herhalde!.. Ama sonra?.. Sonra nasıl oluyor da başka Tabular, başka Kutsallar, başka Duvarlar çıkıyor ortaya?.. Bir kez Diyalektik Materyalizm'le tanışın, nasıl oluyor da başka bir tür idealizme - ve sık sık metafizik saplantılara - gömülüyor?.. Bunun nedeni bir tek değil hiç kuşkusuz!.. "En son tahlilde" sınıf kökeninden kaynaklanan nedenleri olduğu gibi, kişisel yapıdan kaynaklanan nedenler de var.. Türkiye'de bilimsel öğretimin teme 1 kitabı sayabileceğimiz, Politzer'in "Felsefenin Başlangıç İlkeleri'nin daha başlarında, güzel bir örnekle dikkati çekilir okuyucunun:

Sakın acele etmeyin.. Yeni öğrenmeye başladığınız Diyalektik Materyalizm anahtarını kullanmaya alışmanız zaman ister.. Aynen yeni bir dikiz makinesini öğrenmek gibi.. Önceleri elleriniz acemi olacaktır. Mutlaka hatalar yapacaksınız.. Ancak uğraşa uğraşa ustalaşabilirsiniz, bunu aklınızdan çıkarmayın!.. diye tatlı tatlı uyarılar okuyanlar... (Ama daha bir sayfaya varmadan bu işi anladığına kanaat getirip kitabı kapatırlar, bu örneği bile okuyamayacak, uyarıdan da yararlanamayacaklardır tabii..)

Gene de, benim üzerinde durmak istediğim bu tür nedenler değil.. Bir başka ve önemli nedenin üstünde durmak istiyorum: Ya anahtar elde ettiğimizde öteki parçalar elimizde yoksa?.. O vakit bu anahtar göre neleri birleştireceğiz, parçalar yok ki?..

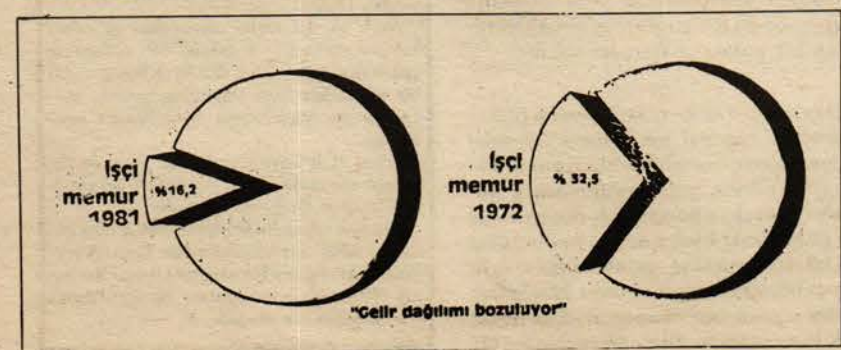
Hani o okulda çöp tenekesindeki gibi kafamıza atılı atılı veren bilgiler yoksa; Avusturya ile Avusturya'yı birbirine karıştırıyorsak; Hitler 1. Dünya savaşında mıydı, 2. cide mi diye tereddüt ediyorsak; "İzafiyet" denince aklımıza bakımsızlıktan gelen genel hastalık geliyorsa, durumumuz gerçekten acıklı demektir.. Eee, ne olacak peki?.. Okumak, eğitim görmek zaten her babayığının harcı değil Türkiye'de.. "Bilimsel Solculuk" aydınların mı tekelinde kalacak illebed?.. İnsan bunları bilmeden de devrimci olmaz mı?.. Sanki devrim yapan işçi sınıfları özel üniversitelerde mi yetişmişlerdir?.. Tabii ki hayır.. Ama şuna da emin olun, liderleri biliyordu... Bunlar bilinmeden sınıf mücadelesinde tabii ki yer alırmı milyonların almış olduğu gibi.. Ama bu mücadeleyi sürükleyecek örgütlere lider filan olunamaz kapkaranlık bir bilgisizlikle..

Tehlikeli bölgeye mi girdim dersiniz? Bir açıdan evet.. Ama etrafımızı dolduran ve her biri "Tek doğru devrimci çizgi"yi izlediğine emin olan fraksiyonları oluşturan gencecik insanlara göz göre göre "Bravo aslanım, sen Lenin'sin!" diyerek onlara bir kötülük daha etmekte; kötü olmayı göze almak gerek!..

Gelecek yazıda bu konuya devam edeceğim.. İsterseniz, siz de katılabilirsiniz tartışmaya. Sütun hepimize açık. Şimdilik hoşça kalın dostlar!..

Sahipleri değişen şirketler

Hisse Alanlar	Eldeştiren şirketler
Enka Holding	Yeni Kontraplak ve mobilya (%60), Burtrak (%25), Güney Sanayi (%10), Tonoç Cam (%60), Elektro Metal Cam (%62), İzoyün (%78), Eceş (%28), Egemetal (%98), Parsan (%34), Pursat (%31), Demataş (%60), Mavi Çelik (%7), Eltek (%15).
Kozanoğlu/Çavuşoğlu Grubu	Aroma, Meysu, Meybuz, Enternasyonel Nakliyat, Güneysu, Ankon, Ant Gıda, Flesko Matbaacılık, (Güçlü Gazetecilik, Güneş Gazetesi), Türk Haberler Ajansı, Elkronal Elektronik, Teletrans, Telkonsan, Baktaş Kablo, Anadolulift, Selpals, Meltem Denizcilik, Filo Okul Malz, Karben Karbiratör, Kerçvit Pazarlama, Sınai Yatırımlar Finansman.
Okumuş Holding	Batılılar Giyim, Yatsa, Altın Mekik, Zetip İplik, Zetip Yıldız, Mısırlı Tekstil, MNS Suni Sentetik Elyaf.
Kutlutaş Holding	Sifaş, Polifen.
Yaşar Holding	Bayraklı Boya, Dewelux, Viking Kağıt, Akhisar Un, Pınar Yem.
Has Holding	Yeni Pak Demir Çelik, Tasaş.
T.İş Bankası	Söğüt Seramik, Balıksan, Trabzon Giyim, Malatya Maksan, Güney Sanayi (%40).
T.Sınai Kalkınma Bankası	Nazilli Nastaş, Karsent, Kayseri Karsu, İşbir Elektrik.
Koç Holding	Otocam, Karsan.

Devrimci Yol

1- a) 12 Eylül darbesine nasıl gelindiği, üzerinde fazla durmaya gerek olmayacak kadar tekrarlanmış bir konudur. Bilinen gerçekleri burada yeniden ele almayı bu nedenle yararlı görmüyoruz. Kısaca, 12 Eylül darbesi egemen sınıfların kendi iktisadi ve siyasi açmazlarını eldeki olanaklarıyla çözemedikleri, yükselen devrimci demokratik direniş hareketini bastıramadıkları noktada emperyalizmin Orta Doğu'daki çıkarlarına uygun biçimde gündeme gelmiştir demek yerlidir. (Bu elbette her bir boyutunda uzun uzun tartışılacak, incelenecek bir konudur ve her bir hareketin önünde bir görev olarak durmaktadır.) Fakat bizler açısından 12 Eylül'ün geliş nedenleri kadar önemli olan, belirtilmesi gereken başka noktalar vardır. O da Türkiye toplumunun özellikle 70'li yıllarda yaşadığı sarsıntılar ve altüst oluş gerçekliğidir. Devrimci hareketlere güç veren ve geliştiren asıl bu altüst oluş ve bunun sonucu ortaya çıkan toplumsal muhalefet hareketi ise, yine devrimci hareketleri bugün içinde buldukları olumsuz konuma sokan yine bu toplumsal muhalefete müdahaledeki yetersizlikleridir. Dolayısıyla gerek 12 Eylül darbesinin açıklanmasında gerekse devrimci hareketlerin aldıkları yenilginin nedenlerinin araştırılmasında 70'li yıllarda ortaya çıkan toplumsal muhalefetin oldukça önemli bir rolü olmuştur.

70'li yıllarda, Türkiye kapitalizminin gerek iktisadi düzeyde gelişiminin gerekse bunun siyasal üst yapısına kendine has kurumlarını yaratmasının, toplumda neden olduğu çelişkiler, sarsıntılar ve çıkmazlar yaşanan altüst oluşun ana nedenidir. Salt iktisadi düzeydeki krizden kaynaklanmayan, ideolojik düzeyde çok farklı değer yargılarının ve alışkanlıkların politik düzeyde çeşitli kurumların çatışması biçiminde gelişen, iktisadi krizi de etkileyip derinleştiren bu altüst oluş hayatın tüm alanlarını kapsadı, bireylerden sınıflara, ondaki tüm örgütlülükler kadar toplumun her kesimini derin biçimde etkiledi ve deyim yerindeyse toplumu ayakta tutan tüm çiviler yerinden oynadı. Toplumsal sınıf ve tabakaların eski konularından kopması anlamına gelen bu süreç halk yığınlarını ciddi siyasal hareketlilik içine soktu. Onları farklı ideolojik motiflerle siyasal eylemliliğe itti. Türkiye tarihinde belki de ilk kez yığınların doğrudan katıldığı geniş ve yaygın bir siyasal hareketlilik ortaya çıktı. İçine girilen bunalımın kendilerini tüm boyutlarıyla sardığı emekçi yığınlar ciddi bir arayış içine girdiler. Sorunların çözümünü kendilerinde bulacakları siyasal güçler aradılar.

Egemen sınıflar açısından da ciddi bir yönetme krizi anlamına gelen bu siyasal hareketlilik tüm 70'li yıllara damgasını vuran ana özellik oldu. Siyasal güçler, bu hareketlilik karşısındaki tutumlarına, ona yaklaşım biçimlerine, onu örgütlemeye çalışmada kullandıkları ideolojik motiflere, siyasal şiarlara ve örgüt modellerine göre tasnif edildiler.

Egemen sınıflar, ortaya çıktığı ilk andan itibaren bu muhalefet hareketine papazları (Ecevit) ve cellatları (Türkes) ile müdahale etti, onu mevcut düzenin, T.C. Devletinin sınırları içinde yok etmeye çalıştı. Devrimci güçlere iktidar alternatifi olabilme şansında veren bu hareketlilik, devrimci hareketlerin yetersizliklerinin ve güçsüzlüklerinin açığa çıktığı noktada 12 Eylül darbesi ve sonrası süreçte ezildi.

12 Eylül darbesinin geliş ve nedenleri arasında 12 Eylül öncesinden bile bell idi ve biliniyordu. Özellikle Ecevit hükümeti döneminde sivil sıkıyönetim kavramının ortaya atılması ile hızlanan bu süreç, Maraş katliamından sonra ilan edilen sıkıyönetimler, yeni MC'nin kurulması, 'uyarı mektubu' olarak bilinen ordu müdahalelerinden geçtikten sonra nihayet ordunun idareye el koyması ile noktalandı. Herşey adeta süreleri ilk başında 'belirlenen' bir doğrultuda, büyük oranda önceden görülebilen bir çerçevede olmuştur.

Devrimci güçler, geliş önceden bilinen ve hatta geleceğini bir yıl öncesinden uyarı mektubu ile tüm siyasal güçlere alay edencesine bildiren bir ordu müdahalesine karşı çok şey yapamadılar, darbe karşısında ne yapabilecekleri ciddi biçimde düşünüp tartışamadılar. Bugün bunun ciddi bir muhasebesi yapılmak zorundadır.

Devrimci Yol'un sorularımıza yanıtı

1-b) Bizce 12 Eylül darbesinde (özellikle onun başarılı olması anlamında) sol güçlerin hata ve eksikliklerinin, yanlışlıklarının ciddi ve önemli bir payı olmuştur.

Şimdiye kadar bu konuda sol gruplar tarafından yapılan değerlendirmelerde ortak bir özellik var. Ortada olan gerçeklerin zorunlu sonucu olarak hiçbir grup sol güçlerin bu gelişmelerdeki sorumluluklarını inkar etmemekte fakat bu sorumluluğu üstüne almamakta da özel bir çaba harcamaktadırlar. Genel mantık olarak, önemli hata veya yanlışların yapıldığı, gerek 12 Eylül'de gerekse yaşanan yenilgide bu yanlışların önemli payı olduğu kabul edilmekte, ama suç (eğer 'suç' olarak nitelenecek doğru ise tabii) kendisi dışında kalanlara yüklenmektedir. İşte açığa çıkartılması gereken ve belki de yukarıda çizilen tabloya neden olan önemli bir yanlış anlayışta budur.

12 Eylül ve yenilgi ne sadece bir dizi objektif nedenin ne de gruplardan herhangi birinin veya bir kesimin strateji veya taktik hatalarının ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla eğer ortada bir 'suç' veya gelişmelerin politik sorumluluğu varsa bu Türkiye Sosyalist Hareketinin bütününe aittir. Ve bizler gelişmelerin nedenini ve sonuçlarını doğru açıklamak, ortaya çıkan tablonun hesabını vermek zorundayız. Bu konuda ise her grup veya örgüt, topu başkasına atmak yerine önce kendisinden başlamalıdır.

Faşist darbenin başarılı olmasında solun izlediği politiklardan nelerin kastedildiği açığa çıkartılmalıdır. Eğer bununla anlatılmak istenen devrimcilerin 75-80 döneminde faşistlere karşı yürüttükleri meşru ve haklı direniş ise buna katılmak mümkün değildir. Çünkü devrimci güçler tüm olanaksızlıklarına, imkansızlıklarına, gençlik ve tecrübesizliklerine rağmen faşizme karşı dişe diş bir savaş vermişlerdir. Egemen sınıfların MHP'nin devrede olduğu bir biçimde bunalımı çözmeye çalışmasını, iç savaş siyasetini bu direniş mücadelesi boşa çıkartmıştır.

Eğer bu politiklardan kastedilen, faşizme karşı teslimiyetin, CHP kuyrukçuluğunun savunulması, veya hesapsız ve sorumsuz bir eylem çizgisi izleyerek egemen sınıfların "terör" yaygınlıklarına soldan prim vermek ise bizce bunların 12 Eylül'ün başarısında belki bir payı olmuştur.

Fakat 12 Eylül darbesinin niçin başarılı olduğu sorusunun cevabını başka yerlerde aramak gerekir. 12 Eylül'ün başarısına yol açan (objektif faktörlerin dışındaki) ana neden, Türkiye Sosyalist hareketinin bütününe egemen olan ve toplumsal muhalefete iktidar alternatifi sunamamasında kendisini somutlayan yanlış sosyalizm anlayışıdır.

12 Eylül öncesinde yürüttükleri siyasal faaliyetler, bunların içeriği ve biçimleri ve bu faaliyetler sürecinde şekillenmiş ideolojik-politik kimlikleri ile sol hareketler kitleleri kalıcı olarak seferber edebilecekleri bir alternatif yaratamamışlar, tersine oldukça olumsuz bir tablo sergilemişlerdir. Sosyalist hareketin genelindeki bu olumsuzluğu, basit bir dizi örgütseviye zaaf ve eksiklikten, stratejik veya taktik hatalardan değil, bütün bunları da içeren ve belirleyen kendisine egemen olan yanlış Marksizm anlayışından kaynaklanmıştır. Hareketimizin aşmaya çalıştığı ama gerek aşmada başarılı olamadığı gerekse de kendi bünyesinde de kısmen çeşitli unsurlarını taşıdığı bu anlayış, Marksizmin ekonomik-dogmatik bir yorumuna denk düşmektedir. En somut ifadesini herhangi bir hareket yada örgütün, a) kitlelerle kurduğu ilişkilerin içerik ve biçiminde b) kendi dışındaki ittifak, eylem birliği, yada dayanışma içinde bulunacağı

güçlere bakışında, c) kendi iç ilişkilerinde, (örgütsel işleyişi, örgütsel demokrasi vb. konularında) ve birçok soruna yaklaşımında somutlayan bu ekonomist-dogmatik bakış açısıyla, bunun ürünü olarak oluşan sosyalist hareketin ideolojik-politik kimliği ile köklü bir hesaplaşma yapılmadan 12 Eylül'ün başarısındaki solun payı açığa çıkartılamaz. (Bütün bunlar, üzerinde ayrıntılı bir şekilde durulması gereken konulardır.)

Sol hareketlerin ağırlıklı sivil faşist güçlere karşı şekillenmeleri, 12 Eylül sonrası değişen koşullara kendilerini ayarlayamayışları, faşizme karşı mücadelede CHP'den ümit beklenilmesi, sorumsuz bir eylem çizgisi anlayışının izlenmesi, sol içi ilişkilerde rekabet anlayışı sonucu çatışmalar ve karşılıklı adam öldürmelere girişilmesi, faşizme karşı etkin bir birliğin yaratılmaması gibi sorunlar, yukarıda sunduğumuz genel çerçeveye bağlı olarak ele alınmalıdır.

Çünkü sol hareketler ve örgütler, ağırlıklı 70'li yılların ikinci yarısında şekillenen ideolojik ve politik kimlikleri ile yığınlara peşlerinden gidebilecekleri olumlu, çekici bir alternatif sunamadılar.

1- c) 12 Eylül öncesi birliğin niçin sağlanamadığına gelince:

Bunun en önemli nedeni, birlik ve demokrasi konusunda sol güçlerin son derece yanlış bir anlayışa sahip olmalarıdır.

"Proleteryanın demokratik devrimde önderliği" doğru sloganı pratikte her grubun kendisini proleterya zannederek diğerleri ile yarış havasına girmesi biçiminde somutlandı. (Bugün Avrupa'da bile mitinglerde önde kimin yürüyeceğinin önemli bir tartışma konusu olması, bu kafa yapısını göstermeye yeterlidir.)

Bir başka biçimde de bu, her bir grubun yanına birkaç grup bularak onlar üzerinde hegemonya kurması olarak anlaşılabilir. Gerek eylemlerde, gerekse devrimcilerin egemenliğindeki bölgelerde, kuruluşlarda herkesin uyacağı halk demokrasisi ilkeleri, ortak disiplin kuralları yerine her grup kendisini ve kendi disiplin anlayışını dayattı. Bu, gruplararası yarış ve rekabet mantığı ile de birleşince ortaya birlik değil, kaos ve kargaşa çıktı.

Birliğin önemli bir ayağı olan Kürt ve Türk halklarının mücadelede ve örgütlenmede ki birliği, gerek ezen ulus sovenizminden, gerekse ezilen ulus milliyetçiliğinden kaynaklanan birçok nedenden dolayı sağlanamadı.

Buraya kadar sıraladığımız gelişmelerde, hareketimizin önemli bir payı ve sorumluluğu vardır.

Biz, nedenleri bizden kaynaklanmasa da, ama sonuçları bizi de etkileyen tüm bu olumsuzluklara karşı yeterli kadar mücadele edememe noktasında ciddi sorumluluklar taşıyoruz. Ve tüm bu tablonun hesabını halklarımıza, devrimci, anti-faşist kesimlere vermek zorundayız.

Yenilgiye yol açan koşulları değiştirmede yetersiz kalışımızın ve 12 Eylül sonrası işe götüştüğümüz durumun nedeni ise, görüşlerimizi hayata tam olarak ve zamanında geçiremeyişimiz ya da eksik, zaaf ve geç geçirmemizdir. Bunun nedeni bir başka deyişle, görüşlerimizin hayata geçirilmesinde ortaya çıkan gecikmeler, eksiklikler ve yanlışlıklardır.

Haçret olarak çıkışta ve -bununla da bağlantılı- sistemli ve bütünlüklü görüşlere ulaşmada "geç" kalmamız, her alandaki mücadele ve örgütlemeye, her düzeyde zincirleme biçimde çeşitli eksikliklere, gecikmelere, yetersizliklere, yanlışlıklara ve boşluklara neden oldu. Bütün bunların solun yenilgisinde belirleyici olan sosyalist hareketin genel olumsuzluğunun aç-

lamamasında, gerekse özellikle de hareketin bizzat kendisinin yediği darbelerin bu denli ağır olmasında önemli payı olmuştur. Bu nedenle bütün bu eksiklikleri ve yanlışları tek tek ele alıp irdelemek gerekir.

Bugün biz böyle bir süreci yaşamaktayız. Bunları ayrıntılı biçimde Demokrat Türkiye'nin bu soruşturma soruları çerçevesinde ve bu sayfalarında anlatmak mümkün değildir.

2- Görevlerimiz ve hedeflerimiz neler olmalıdır sorusu aslında kapsamlı bir konudur. Siyasal iktidarın ele geçirilişi biçimi, yöntemi ve bunun araçları üzerine, sınıf mücadelesinin bugünkü gelişimine hangi boyutlarda ve nasıl müdahale edileceği üzerine yoğun bir tartışmayı zorunlu kılar. Fakat biz burada bu sorunlar üzerinde bir tartışmadan daha çok dikkatleri bir başka noktaya çekmek istiyoruz.

Bugün egemen sınıflar, siyasal üst yapıyı bütünüyle yeniden örgütleyecekler. II. bir cumhuriyetin kurulduğunu söylemek abartmalı olmayacaktır. Egemen sınıflar bu yeni dönemde hangi siyasal güçlerce temsil edileceklerini, bu temsil edilmiş biçiminin ve içeriğinin nasıl olacağını yoğun bir hazırlık içinde. Kitleleri örgütlemekte kullanacakları yeni ideolojik motifler, yeni siyasal şiarlar arıyorlar. Yani yeni dönemde sınıf mücadelesini tüm düzeylerde ve boyutlarda kendi kontrollerinde yürütebilenin zorunlu hazırlıklarını yapıyorlar. Egemen sınıflar için geçerli olan bu tespitler aynı devrimci hareketler içinde geçerlidir. Egemen sınıfların kendileri için yaptıkları şeyleri, ilerici sınıf ve tabakalar da bir başka düzeyde yapmak zorundadırlar.

O halde (elbette acil sorunlarımız etrafında elimizdeki olanaklarla yapabileceklerimizi ihmal etmeden) yapmamız gereken şey, önmümüzdeki dönemde siyasal düzeyde hangi örgüt biçimiyle hangi siyasal programlarla ve hangi ideolojik motiflerle varolacağımızı açığa çıkarmak zorundayız. Bu da birçok temel sorun etrafında yoğun bir tartışmayı kaçınılmaz kılar. Bu bir başka açıdan da önemlidir.

Bugün Türkiye Sosyalist Hareketinin 12 Eylül öncesi süreçte oluşan, yanlış bir marksizm yorumuna denk düşen bakış açısıyla, mevcut ideolojik-politik kimliği ile yeni birşey yapabileceği şansı yoktur. Gerek 12 Eylül öncesi gelişmelere müdahalede yetersiz kalması, gerek 12 Eylül sonrası açmazda kalışı ile yanlışlığı iyice açığa çıkan ve kitleler nezdinde çekici ve peşinden gidilebilir olma özelliğini yitiren mevcut ideolojik-politik kimliği ile sosyalist hareket kendisini yeniden üretmez. Yapılması gereken Marksizm adına benimsenen, dogmatik bir bakış açısına denk düşen görüşler sistematikleştirilerek köklü bir hesaplaşmaya girebilmektir. Bugün birçok grup böyle bir hesaplaşmaya giremedikleri için ciddi bir kimlik krizi içindedirler. Genel olarak belli bir parçalanma, dağılma birçok grubu sarmış durumdadır. Gerek bu dağılma ve çözülmenin önüne geçilmeye, gerekse yeni dönemde siyasal sahnede varolunmak isteniyorsa bu eski ideolojik-politik kimlikle köklü bir hesaplaşma şarttır. Türkiye Sosyalist Hareketinin yeni döneme uygun, onun ihtiyaçlarına cevap verebilen bir anlayışa ihtiyacı vardır.

Devrimci Yol hareketi olarak bizler önmümüzde böyle bir görevi koymuş bulunuyoruz. Gerek hareketimizin 75-80 döneminde geliştirdiği teorik görüşler, gerekse buna denk düşen siyasal pratiğimiz bizler açısından böyle bir hesaplaşmanın yapılabilmesi için uygun bir zemin sunmaktadır. Marksizm adına savunulan ekonomik-dogmatik bakış açısından tüm düzeylerde bir

kopuş anlamına gelen bu hesaplaşma hayatın her alanında cunta karşı devrimci bir alternatifi oluşturulmasında kendisini somutlayacaktır. Önmümüzdeki dönemde ağırlıklı nasıl bir parti sorusu etrafında ve bu parti anlayışında belirleyecek nasıl bir sosyalizm ve nasıl bir demokrasi sorunu etrafında yoğun bir tartışma yaşanmak zorundadır. Cuntaya karşı devrimci görevlerimizin yerine getirilmesi açısından da bu çok önemlidir. Çünkü özellikle demokrasi konusunda devrimciler, sınıflı toplumlara has anlayışı aşan, sosyalizmin içerdiği bir demokrasiyi geliştiremedikleri ve bunun platformunu yaratamadıkları sürece başarılı olamazlar. Kenan Evren'in başı sıkıştıkça Fatsa'ya gitmesi, demokrasi sözü açıldıkça Fatsa'ya saldırmaya tesadüfüdür.

3- Birlik konusu yukarıda önemle belirttiğimiz hesaplaşmanın gerçekleştirileceği en önemli alanlardan birisidir. Faşizme karşı mücadele eden tüm güçlerin, birbirlerine herhangi bir hegemonya uygulamadığı, bütünüyle eşit koşullarda, aralarında halk demokrasisi ilkelerinin uygulandığı bir ortak platform mutlaka yaratılmalıdır. Siyasal iktidarları hedefleyen devrimci bir platform etrafında yaratılacak bir biraraya geliş gelecek topluma, kuracağımız demokratik topluma has ilişki ve anlayışların gelişeceği ilk yer olacaktır.

Bugün FKBC bu konuda atılmış önemli bir adımdır. Henüz bir başlangıç olmasına, kapsamı gereken tüm güçleri kapsamamasına rağmen geliştirilip güçlendirilecek bir girişimdir. Şimdiye kadar sözü çok edilen birliğin pratikte ilk tohumlarını attığı bu çaba ile sol güçlere kitleler gözünde olumlu bir tablo sunabilmelerinin şansı yaratılmıştır. Ve FKBC platformu, dogmatik ve sektör bakış açılarıyla, şartlanmış, demokrasiyi tanımayan, Türkiye Sosyalist hareketinin eğitildiği, bizlerin birbirimizi eğittiğimiz önemli bir okul görevini görecektir.

DÜZELTME

Geçen sayımızda, "TKP Genel Sekreteri İ. Bilen'in yanıtları" başlığı altında yayınlanan yazıda bazı dizgi yanlışlıkları olmuştur. Doğrusu aşağıdaki gibidir. Düzeltir özür dileriz.

1. Sayfa 12, sütun bir, ilk sorunun yanıtı, birinci paragraf: "... Türkiye solunun izlediği politikalarında aranmalıdır." yerine aranmamalıdır." olacak.
2. Sayfa 12, sütun iki, 5. paragrafın son cümlesi: "... olayları tribünlerden seyretmeye çağıran Ecevit" yerine, "seyretmemeye çağıran Ecevit, bize göre geç kalmıştı." olacak.
3. Sayfa 12, sütun dört, 7. paragrafın son cümlesi, "F. Alman tekeli çevreler bizce derin bir yanlış içindedirler." yerine, "F. Alman tekeli çevrelerinden medet uman kimi çevreler bizce derin bir yanlış içindedirler." olacak.
4. Sayfa 13, birinci sütun, alttan 5. paragraf, trnak içinde batone dizili cümle: "Nasılca onaylandı, yasalar da çıkacak" yerine, "Nasılca Anayasa onaylandı, yasalar da çıkacak." olacak.

Geçen sayıda yayınladığımız PKK'nın görüşlerini anlatan yazıda bazı dizgi yanlışlıkları olmuştur. Düzeltir, özür dileriz.

1. "12 Eylül öncesi halk güçleri arasında birliğin sağlanamayışının nedenleri" başlığı altında yeralan yazının ikinci paragrafı eksik yazılmıştır. Doğrusu şöyledir: Bu açıdan, Türkiye demokratik halk devrimi ile Kürdistan Ulusal Kurtuluş Devriminin stratejik....
2. "Olumsuzluklarda örgütümüzün payı" başlığı altında verilen yazının birinci paragrafında yeralan tarih 1980 değil, 1978 olmalıdır.
3. "Görevler ve hedefler" başlığı altında yeralan yazının 3. paragrafı eksik yazılmıştır. Doğrusu şöyledir: Açık ki, 12 Eylül darbesine ve onun kurumlaşmalarına böyle bir anlayışla yaklaşmanın faşist iktidara karşı ciddi bir mücadele sorunları olmayacak, mücadele ve örgütlenme sorunlarına güç birliği....
4. Yine aynı başlığın altında yeralan yazının sonunda ikinci paragrafı da eksik yazılmıştır. Doğrusu şöyledir: Ortaya çıkan ikinci bir yanlış anlayışta ezilen ulus muhalefetinden kaynaklanmaktadır. Kuzey Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketini reformist, dar milliyetçi bir temelde ele alacak....

TİP Genel Başkanı Behice Boran 12 Eylül öncesini ve sonrasında anlatıyor

1- 12 Eylül'e, 1950'lerin son yıllarında askeri darbe hazırlıklarına başlandıktan beri, 27 Mayıs 1960, 12 Mart 1971 askeri darbe evrelerinden geçerek gelişen bir süreç içinde gelindi. Bununla 1960, 1971 ve 1980 askeri darbeleri, nitelikleri ve doğrulukları sonuçlar itibarıyla birbirinin aynıdır demek istemiyorum. Ne var ki, Türkiye'yi on yıl aralıklı askeri darbeler ülkesine dönüştüren, ve nihayet, ordunun "anayasal yoldan", "meşru" biçimde ve kalıcı olarak devlet yönetiminin üst kademesine sokulması ve 12 Eylül cuntasının yedi yıl daha devletin başında kalması referandumu ile şimdilik noktalanmış gelişmelerin altında yatan toplumsal nedenler aynıdır.

Bu nedenlerin de kaynağında, emperyalizmin tüm zehirli çiçeklerini açarak geliştirdiği, geri kalmışlar üzerinde sömürü ve baskısını türlü yöntemlerle, türlü yollardan yoğunlaştırdığı yirminci yüzyıl ortalarında ve son çeyreğinde Türkiye'nin "kapitalist yoldan kalkınma" açmazı içinde sıkışması, bu sıkışıklığın gidererek tam tıkanma noktasına gelip dayanması vardır.

Türkiye'de olup bitenleri, bugünkü durumu ve bundan sonra olabilecekleri tam doğru anlayabilmek, yerli yerine oturabilen için sorunları bu temel yaklaşımla ele almak zorunludur, ama kuşkusuz kendi başına yeterli değildir. Bu temel yaklaşımdan bağı koparmadan, ikincil, üçüncül... yaklaşımlarla, canlı, değişken, renkli somut gerçekliğin olgularını yakalamak, açık seçik sergilemek, saptamak gerekir.

Türkiye'nin Cumhuriyet dönemi tarihini bu yöntemle ele alıp 12 Eylül'e nasıl gelindiğini böyle bir yazı çerçevesinde irdelemek olanaksız olduğundan, ben yine, belirttiğim temel ve genel nedenden kaynaklanan temel ve genel sonucu belirtmekle yetineceğim: Emperyalizmin hegemonyası altında, ona bağımlı ülkelerin gereği gibi gelişmeyen, yani gelişmiş ülkelerle arayı kapatamayan (kapatılması da nesnel olarak mümkün değildir), tersine büyüyen kapitalizmin egemen sınıfı burjuvazi zayıftır; AÇMAZIN doğurduğu ekonomik, sosyal, politik sorunların üstesinden gelememektedir; çağın gereği politize olan, gözü açılan, taleplerde bulunan kitlelerle baş edememektedir; tek cümle ile, ülkeyi yönetmekten acizdir. Herhangi bir ölçüde demokratik hak ve özgürlüklerin tanınması ve kitlelerin hareketlenmesi bu aczi artırıyor. Gelişmiş kapitalist ülkeler büyük burjuvazisinin ekonomik ve politik gücü bunlarda yok. O zaman, ülkenin koşullarına göre çeşitli ölçü ve biçimlerde baskıcı, demokratik hak ve özgürlükleri tanımayan bir yönetim (faşist, faşizan, gerici) oluşturup sistemin sürmesini, egemen sınıf ve sınıfların varlığını ve egemenliğini garantiye almak işlevi silahlı ve örgütlü güç olarak orduya düşüyor.

Bir de buna, emperyalizmin, "3. dünya" ülkelerini dünya kapitalist sistemi içinde tutabilmek için kendi deneyimleriyle "otoriter", demokrasi güçlerini ve geniş kitleleri ezen baskıcı yönetimler oluşturulmasına yönelik müdahaleleri ekleniyor. Emperyalizmin, özellikle de, Amerikan emperyalizminin Türkiye üzerindeki baskısı, müdahaleleri otuz yıldır süregelen, 12 Eylül darbesinin sahneye konulduğunda ve cunta yönetiminin biçimlendirilmesinde belirleyici rol oynamıştır, oynamaya devam etmektedir.

2-3- "Sol güçlerin izlediği politikaların rolü"nden söz edebilmek için bu "politikalar"ın yürütücüsü sol güçlerin çıkış kaynağını araştırmak, toplumsal temellerine oturtmak gerekir. Bu yapılsa, sol güçlerin izledikleri politikalarla 12 Eylül darbesinin başarılması arasındaki ilişki kendiliğinden ortaya çıkar. Bunu kısa notlar halinde yapmaya çalışacağım: 1) Ulusal bağımsızlık savaşının kazanılması ile Türk burjuvazisi politik devrimini tamamlamış, müttefiki büyük toprak ağalarını da yedeğine alarak politik iktidara oturmuştur. Ne ki, eski tip burjuva devriminin son örneği olan bu devrim, 18. yüzyıl sonlarından itibaren Batılı ülkelerde yer alan aynı tipten devrimler kadar demokratik hak ve özgürlüklerin yolunu açmamıştır. (Nedenlerine girmiyorum) O kadar ki, burjuva sınırlar içinde dahi görüş ayrılıklarına, tartışma ve eleştirilere izin verilmemiştir. "Devletin başında olanlar, neylerse güzel eyler", "büyüklerimiz en iyisini bilir" tutumu kimseyi ağız ve göz açtırmayan bir baskı politikasıyla topluma dayatılmıştır.

Böylece, Türkiye'nin politik yaşamı olduğu kadar düşünce ve aydınlanma yaşamı da dondurulmuştur, kısırlaştırılmıştır. İşçi sınıfının politik hareketi ve partisi hep illegaliteye, hep kovalanır, sıkıştırılır, zaman zaman tırpanlanır konumlara itilmiştir. 1945'den sonra başlayan çok partili dönem ve görelî tartışma ve eleştiri özgürlüğü ise burjuva partileri ve burjuva ideolojisi ile sınırlı kalmıştır. 2) 27 Mayıs'tan sonra 1961 anayasası ile düşünce ve düşünceyi yayma, politik örgütlenme ve faaliyet özgürlüğünün öne büyük ölçüde, Türkiye tarihinde ilk defa bu ölçüde açıldığında, kırk yıla yakın cumhuriyet döneminin kalan önemli sayılabilecek ölçüde, yeni koşullarda gelişmeleri yönlendirmede belirleyici işlev görebilecek ne teorik-ideolojik bir birikim, ne politik mücadele deneyimleri birikimi, ne yetişkin kadrolar mirası vardı.

Buna karşılık, burjuvazi, onun iktidarı ve sözcüleri toplumu genelinde sola karşı, özellikle de sosyalizme, komünizme karşı şartlandırmayı büyük ölçüde başarmışlardır. Bilimsel sosyalizmi, Marksizm-Leninizm'i temel alarak, veya temel alma niyet ve çabasıyla, burjuvaziye karşı mücadele yoluna çıkan sol hareketlerin karşısında yalnızca 141-142 ve benzeri maddeler engeli değil, belki daha da önemli olarak, kitlesel boyutlarda kemikleşmiş bu şartlanma vardı. Sosyalist bir düzen için mücadele ise, bu şartlanma kırılıp kitlelere nüfuz etmeden, işçi sınıfı ve müttefiki emekçi sınıflar içinde kök salıp bu sınıfsal güçleri harekete geçirmeden, kimi grupların kitlelerden kopuk eylemleri olarak başarıya ulaşamazdı.

3) 1961 anayasası Türkiye tarihinin en demokratik anayasası olmakla beraber, geniş anlamda politik yaşama ilişkin demokratik hak ve özgürlüklerin sınırları konusunda tartışılabilir belirsizlikler, bulanıklıklar vardı. T.C.K'nun 141-142 ve benzeri maddelerinin aynen kalmasına imkan vermişti. Ne var ki, toplumda demokratik hak ve özgürlüğe sahip çıkıp cesaretle savunacak güçler oluşmuştu. 1961 anayasası demokratik, ilerici karakterini, gerçekte, bu güçlerin anayasayı demokratik yönde yorumlamakta ve pratiğe geçirmede verdikleri mücadele ile kazandı, kağıt üstünde kalmaktan büyük ölçüde kurtuldu. Yine bu toplumsal gelişmelerin hukuk sisteminin zorlaması ve bir ölçüde aşmasıyla 141-142. maddelerin uygulanma alanı geçişçe kıyasla çok daraldı. Bu koşullarda zaman zaman kitap toplama, yasaklama, yazarlarını ve yayıncılarını hapse atma baskılarına karşın, bilimsel sosyalizmin, Marksizm-Leninizm'in klasik yapıtları ilk kez Türkçeye çevrilip yayınlandı. Bu, programlı, sistematik bir yayıncılık değildi. (Örneğin bilimsel sosyalizmin ana yapıtı, Marks'ın Kapitalinin Türkçesi ancak 1960'ların son yıllarında okuyucunun eline geçebilirdi). Üstelik genelinde "devrimci literatürün" günlük ürünleri, Debray, Marigella'lar ve daha kimler Marks, Engels ve Lenin'le birlikte kitapçılarda yer aldılar.

Kırk yıllık zihinsel bir aklıktan sonra birden bu denli çeşitli, karışık ürünler sunusu, sağlıklı, eylemde verimli teorik-ideolojik bir özümsemeye değil, deyim yerindeyse, "zihinsel hazımsızlık" a yol açtı. Sol veya sola eğilimli kişi ve çevrelerin sınıfsal niteliği, bileşimi de böyle bir hazımsızlığa yatkındı.

4) Yukarıdan beri sıraladığımız koşullar şöyle olumsuz sonuçlar doğurdu:

-Devrimci hareketin sınıfsal niteliği, temelî kolayca gözardı edildi. Sosyalizmi hedef alan devrimci hareketin, işçi sınıfının başı çektiği, motor gücünü oluşturduğu, ama yüzyılın sınıf ilişkisi ve dengelerindeki değişmelerle işçi sınıfı dışında katmanlarda da destek ve taban bulabilen bir hareket olduğu unutuldu veya daha baştan gereğince kavranamadı.

-Küçük grupların, kararlı, gözüpek kadroların silahlı örgütlenme ve eylemler başlatıp, ezilmiş, çaresizlik içinde ne yapacağını bilmeyen kentli ve/veya köylü kitlelere örnek ve önder olabileceği, bu yoldan bu kitlelerin devrimci mücadeleye sokulup devrimin başarılabileceği görüşü (birtakım varyasyonlarıyla) özellikle öğrenci gençlik kesiminde ağırlık kazandı ve uygulamaya konuldu. Böylece, devrimci teorinin bir olgu olarak saptadığı ve devrimci mücadelenin yürütümü için bir ilke olarak koyduğu "kitleler kendi deneyimleriyle öğrenir" gerçeği gözden kaçırıldı.

-27 Mayıs hareketinde kendini gösteren ilerici-devrimci/gerici-faşist ayrışımı büyüyüp keskinleşerek, birinci eğilim, ordu kadroları aracılığı ile ordunun silahlı gücüne dayanarak iktidarı almak, Atatürk'ün yaptığını yüzyıla vardiği dönemin koşullarında daha ileri, daha sol bir çizgide, daha kapsamlı boyutlarda yapmak "devrimcilik"ine dönüştü. Temeldeki açmazdan kaynaklanan ekonomik-sosyal sorunların üstesinden gelinememesi bu dönüşümde etkenli. Subay-sivil aydın karması bir hareketi ve silahlı öğrenci eylemciliği ile politik bir bağlantı veya bağdaşması olduğu en azından seziliyordu.

Askeri devrimci hareketin ideolojisi, çeşitli gruplar arasında görüş ayrılıkları olmakla birlikte hepsi, Türkiye'nin tarihinde özgün olarak ordunun, genelinde, sivil aydın kesimini de kapsayan "ara tabakalar"

ın ilerici, devrimci rol oynadığı, günümüzde de devrimci görevin ve önderliğin yine "ara tabakalar" ve onun en dinamik kesimi orduya düştüğü konusunda birleşiyorlardı.

-Devrimci mücadele silahlı mücadeleye indirgeniyor, giderek silahlı eylemle özdeşleştiriliyordu. Oysa bir mücadelenin devrimci nitelikte olup olmasının ölçütü, kesinlikle "silahlı mücadele" olup olmadığı değildir. İşçi sınıfı, toplumun gelişmişliğine göre değişiklikler gösteren sınıfsal ittifaklar çerçevesini geliştirerek sosyalizm doğrultusunda yürüttüğü mücadelenin yöntemlerini verili bir zaman kesitinde somut koşullara göre saptamak, koşullar değişince gecikmeden yöntemi de değiştirmek, gerektiğinde silahlı ve silahlı yöntemleri aynı zamanda ve ağırlığı birinden diğerine kaydırarak kullanmak, nesnel ve öznel koşulların iktidarı alma noktasında olgunlaştığında zamanlamayı doğru ayarlayarak iktidarı için saldırıya geçmek, tüm bunları yapabileceğine sahip olmak durumundadır. Tüm bu süreç boyunca barışsal olanaklar olduğu bildiğince kullanılır.

Ne var ki, iktidar silahlı mücadele ile alınsa da, iktidar yine namlunun ucunda değil, işçi sınıfında, müttefiki emekçi kitlelerde. Bu sınıfsal güç, iktidarı almak ve iktidarı korumak için, koşullar gerektirdiğinde iç ve dış sınıfsal düşmana karşı namluyu da tam bir kararlılıkla kullanır. Ama sınıfsal niteliği, gücü olmayan, namlunun gücüne dayalı bir iktidar ne denli devrimci niyet ve kararlar işe girişse de sonunda başarısızlığa mahkumdur.

-Yukarıda belirttiğim tutuma bağlı olarak, silahlı mücadele, hele bunun legal biçimleri kayıtsız, şartsız topyekün yerildi; "legalizm", "parlamentarizm" sapsması olarak mahkum edildi. Oysa işçi sınıfının devrimci hareketinde demokratik olanaklardan, hak ve özgürlüklerden sonuna kadar yararlanmak, bunları kullanmak, seçimlere katılmak, parlamentoya girmek ayrı şeydir, "legalizm", "parlamentarizm" sapsması ayrı şeydir. Birinci halde bu legal olanaklar işçi sınıfının burjuvaziye karşı mücadelesinin araçları olarak, işçi sınıfının politik hareketini geliştirmek ve güçlendirmek için kullanılır; ikinci halde ise, politik hareketin sınıf konumu ve açısı, sınıf mücadelesi temeli terk edilerek yalnızca seçimler ve parlamento mekanizması ile yetinilir ve bu mekanizma burjuvazi ile işçi sınıfının sırtından diyalog ve uzlaşma için kullanılır.

Bilimsel sosyalizmin başta gelen kuramcıları ve pratikte uygulayıcıları Marks, Engels ve Lenin demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması, genişletilmesi ve korunması mücadelesine önem vermişler, işçi sınıfının devrimci mücadelesinde türlü legal olanakları kullanmışlardır. Lenin demokrasi için mücadele ile sosyalizm için mücadele arasındaki bağlantıları açıklamış ve vurgulamıştır. Günümüzde ise demokrasi mücadelesiyle sosyalizm mücadelesinin içiçe geçmişliği, bütünleşen bir süreç dönüşmesi olgusu adeta aksiyomatik bir geçerlilik kazanmıştır.

-Türkiye İşçi Partisi hareketi sözü geçen iki hareketten devrimci hareketin sınıfsal niteliğini, sınıfsal temelini esas almasıyla ayrılmıştır. Kuruluşundan bir yıl sonra partinin aydınlarla kapsaması açması ve bunların yönetim kademelerinde yer almasıyla TİP bilimsel sosyalistleşme sürecine girmiştir. Yeni anayasadan tanıdığı demokratik hak ve özgürlüklerin tutarlı, sistematik analiz ve yorumlarla son çizgisine kadar genişletme mücadelesi vererek işçi sınıfının ideolojisini gün ışığına çıkarmaya, çıkartıp işçi, emekçi kitlelere aktarmaya, işçi sınıfının burjuvaziden bağımsız politik hareketini legalitenin olanaklarından yararlanarak oluşturup biçimlendirmeye ve geliştirmeye çalışmıştır. 1964'ün ikinci ayında Büyük Kongre'ce kabul edilen Program'ı ile işçi sınıfının öncülüğünde tüm kol ve kafa emekçilerinin partisi olduğunu, sosyalizme geçiş amaçladığını dile getirmiş ve iktidara geldiğinde yapmayı öngördüğü toplumsal dönüşümleri bir bir sıralamıştır. Bu iktidar programı bugün için de esas olarak geçerliliğini korumaktadır.

Bilimsel sosyalistleşme süreci çok zor koşullarda yol aldı. Herhangi sol politik bir hareketin bilimsel sosyalist nitelik ve kimliği tam kazanmasına ne program ve tüzükler, ne bilimsel sosyalist yapıtlardan alıntılar ve keskin devrimci formülasyonlarla dolu polemikçi yayınlar, ne gözüpek, atak, silahlı eylemler yetmez. Bu kimlik işçi sınıfının, verili somut koşullar zemininde sosyalizmi yıldızına göre rotası çizilmiş politik hareketini bir adım, bir adım daha ilerletecek pratiği geliştirmek, mücadelesi vermekte kazanılır, ve de örgütün bu işlevi başarıyla görebilmek için gerekli olan örgütsel yapıya ve işleyişe sahip olmasıyla.

Karşılaşılan zorluklar çeşitliydi: 1961 anayasası dönemine girişte işaret ettiğim üç yönlü birikim yetersizliği kendini hissettiriyordu. Kadroların sayıca yetersizliği ve ideolojik formasyon, düzey farkları parti çalışmalarında zorluklara, yetersizliklere neden oluyordu. Ayrıca anayasadan tanıdığı düşünce ve bilimi yayma özgürlüğü altında bilimsel sosyalist öğretimin yayılması için çabaları yayınlanabilirken, bu konu yedi yayınlarda işlenebilirken, aynı öğretiyi parti eğitimi ve propagandasında veya ideolojik saldırıları pus-kürtmede kullanmak bilim ve düşünce özgürlüğüne girmeyen "politik propaganda" sayılıyor ve bu takdirde yalnızca partili gerçek kişiler değil, tüzel kişi olarak parti 141 ve 142 ile karşı karşıya kalıyordu. Parti söz konusu olduğunda durum kritikleşiyordu.

-Türkiye İşçi Partisi Türkiye soluna egemen olma yoluna giren küçük burjuva devrimciliğinin etkisinden elbette "masun" değildi. Daha 1963'te Parti Programı çalışmalarında işçi sınıfının devrimci öncülüğü, orta tabakaların devrimci niteliği ve öncülüğü tezleri karşı karşıya geldi. Ve bu ayrışma ve iç mücadele 1970 Ekim'i sonunda yapılan 4. Büyük Kongre'ye kadar sürdü. 1965'den sonra MDD cilerle sürdürülen tartışma ve ideolojik mücadele gelecekteki devrimin niteliği üzerindeymiş gibi görünmekle beraber, aslında, devrimci hareketin ve öncülüğün sınıfsal niteliği üzerindeydi. MDD hareketi bütününde ve liderleri itibarıyla "ara tabakaların" ve ordunun devrimciliği tezine yatmışlar, ordunun "devrimci" kanadının iktidarı almasını umutla bekler konuma gelmişlerdi. Türkiye'de feodal üretim ilişkilerinin egemen olduğu, kapitalist bir toplum olarak nitelenemeyeceği, bunun için önündeki devrimin Milli Demokratik Devrim olduğu tezleri Türkiye devrimci hareketinin proleter sınıf temelini ve bu sınıfın öncülük edebileceği inkarı ve devrimi küçük burjuvaziden ve ordudan bekleyişini haklı göstermenin gerekçeleriydi. Türkiye İşçi Partisi, parti içindeki küçük burjuva etkilere ve bunlardan doğan hizip hareketlerine karşı sürekli ve ısrarlı mücadele vermek proleter sınıf konumunu ve bakiş açısını korudu. Türkiye işçi sınıfının ekonomik mücadelesinde, sendikalar hareketinde sınıfsal konumdan sendikacılık ve ekonomik mücadele sürecini TİP'in başlatmış olması da onun sınıfsal konumunun netliğinden geliyordu.

1968'de, parti yönetiminin en üst düzeyinde, popülizm, legalizm ve parlamentarizm karması yeni bir küçük burjuva sosyalizmi sapsması patlak verdi. Bu sapma bilimsel sosyalizme karşı açıkça ve kesin vaziyet alan bir karakter taşıyordu. Bununla da sonuna kadar mücadele edildi ve 4. Büyük Kongre'de her iki sapma ve hizipleşme reddedilerek parti çizgisini netleştiren ve bu çizgi açısından çeşitli konulara ilişkin parti görüş ve tutumunu açıklayan kararlar alınarak parti bilimsel sosyalist rayna tam oturtulmuş oldu.

Bu dönemde TİP'in başlıca yetersizlik ve hataları şu noktalardaydı: Sorunlara bakış açısı, analiz ve değerlendirme metodu, seçimleri, parlamentoyu, legal olanakları kullanışı, işçi sınıfı ideolojisini işçi sınıfına, emekçi kitlelere tanıtmaya ve benimsetmeye çabaları, bilimsel sosyalist bir partinin legal çalışmalarına uygun olduğu halde, Parti'ye böyle bir partinin yapısını ve iç işlerliğini kazandırmada aksadı, geri kaldı. Yasalar idari bölümlere göre örgütlenmeyi dayatıyordu, ama bu geniş örgütlenme çerçevesinde her üyeyi belli bir parti çalışmasıyla görevli kılacak, işe koyacak, üyelerin ideolojik düzeylerinin yükseltilmesine yarayacak, küçük işlevsel birimler kurulabilirdi. Başlangıç yıllarında bu konuyu ele alabilecek bir durum yoktu, sonuçları ise gerek görülmedi veya unutuldu. Konu Aybar sapsmasına karşı mücadelede gündeme geldi ve 4. Kongre'de karara bağlandı.

Diğer önemli bir yetersizlik ve hata gençlik sorununu ve hareketini Parti'nin gereken ilgi ve önemle ele almayışı idi. Önceleri partinin öğrenci gençlik arasında ağırlıklı bir etkisi oluştu ve bu etki dikkat çeken bir öğrenci örgütlenmesiyle somutlandı. Ama bu oluşum gençlik içinde örgütlü, yoğun bir parti çalışmasının ürünü olmaktan çok Parti'nin genel politik ve ideolojik etkisinin ve partili gençlerin çabasının ürünüydü. Bu öğrenci örgütü 1968'de hızlı bir süreçle el ve ad değiştirip partiye ağırlıklı hasım bir çizgiye kaydığında Parti, bununla başa çıkacak durumda değildi. 1968 başlarında İstanbul Üniversitesinde ilk işgaller ve molotof kokteyli eylemlerin başlamasıyla öğrenci hareketinin nitelik değiştirmekte olduğu belli oldu. Parti bu değişimi önce gereğince değerlendiremedi. Az sonra da Parti en üst düzeyinden çatladı, Merkez bölündü. Öğrenci gençlik hareketinin partinin etkisi büyük ölçüde silindi, ama belli bir birikim kaldı.

Parti gençlik konusunda daha etken bir çalışma yapmış olsaydı bile, kanımca, öğrenci hareketinin silahlı eylemciliğe kayması bütünüyle önlenemezdi; çünkü bunun sosyolojik nedenleri vardı.

1960'ların son yıllarında Türkiye İşçi Partisi sol gençlik hareketinin ve soldaki aydınların çok büyük bölümünün saldırı hedefi oldu. Gençlerinki kaba kuvvet saldırılarına kadar vardı. Yapılacağı her gün beklenen ve başarılı olacağına inanılan askeri darbeye TİP açıkça ve ısrarla karşı çıkıyordu. TİP tasfiye edilmesi gerekli bir engeldi.

Yabancıların parlamentodaki tek gerçek dostu Yeşiller

Yeşiller F. Almanya'da yaşayan yabancıların Alman toplumunun önemli bir parçası olarak görmekte ve onları Almanlardan ayıran tüm hukuksal vb. düzenlemelere karşı çıkmaktadırlar. Bunun için yabancılar verilen çalışma ve oturma izinlerindeki her türlü zamansal sınırlamanın ve yasal kısıtlamanın derhal kaldırılmasını talep etmektedirler. Yabancı işçilere ve ailelerine istedikleri taktirde tüm mevcut demokratik hak ve özgürlüklerin (seyahat, oturma, çalışma, seçme ve politik faaliyette bulunma...) verilmesinden yana olan Yeşiller'in, yabancılar adına parlamentoda da yükseltecekleri talepleri özetle şunlar:

- 1- Yabancı işçilerin sırtından geçen tüm vurguncuların ve işgücü tacirlerinin yeni yasal düzenlemelerle ortadan kaldırılması,
- 2- Yabancı işçilerin İş ve İşçi Bulma Kurumu'nda Alman işçilerle her bakımdan eşit düzeye yükseltilmesi,
- 3- Yabancıların her alandaki demokratik örgütlenmelerine izin verilmesi,
- 4- Politik takibat altındaki yabancıların kesinlikle iade ya da sınır dışı edilmemesi,
- 5- Alman ve yabancı ülkelerin gizli haber alma örgütleri arasındaki ilişkilerin derhal kesilmesi, tüm yabancı haber alma örgütlerinin Almanya'daki faaliyetlerinin derhal sona erdirilmesi, burada yaşayan yabancıların ülkelerindeki rejimlere ihtar ve ispiyon edilmelerinin etkin önlemlerle engellenmesi,
- 6- Almanya'daki tüm faşist örgütlerin derhal yasaklanması,
- 7- Yabancılar kendi öz örgütlerini kurma hakkı tanınması, bu örgütlerin temsilcilerine özgürce çalışma olanakları yaratılması, sendikaların her kademesinde yabancı işçilerin Alman işçilerle aynı katılım ve yönetim haklarına kavuşturulması,
- 8- Yabancılar, oturma izninin verilmesinden itibaren, buldukları yerel alanda seçme hakkının tanınması, Almanya'da 5 yıl kalmış yabancılar eyalet seçimleri ve genel seçimlere katılma hakkı tanınması,
- 9- Alman okullarındaki yabancı çocukların eşitsiz gelişimine yol açan tüm faktörlere (örneğin çözüm getirilmesi,
- 10- Yabancı çocuklara kendi anadil-

lerinde ek dersler verilmesi,

11- Yabancı çocukların bir dilekçe vermek suretiyle Alman vatandaşlık hakkını alabilmesi.

UMUDUN RENGİ ŞİMDİ YEŞİL

Yeşiller'in bayan lideri Petra Kelly seçim sonrası parlamentoda yaptığı ilk konuşmada, siyasi partilere ilk gözdağını verdi. Bayan Kelly konuşmasında, "Yeşiller'in bundan böyle parlamentoda olup biten, planlanan ve kararlaştırılan her konuyu dikkatle izleyeceği ve azınlık grupların oradaki dili, gözü ve kulağı olacağını, onlar hakkında verilen her kararlar ilgili belge, döküman ve bilgileri onlara ulaştıracağını" söyledi.

Diğer bir yeşil milletvekili ise: parlamentoda sosyal hareketlerin sesi olacağız, tüm haksızlık ve ayrıcalıklara karşı dışarda diğer sosyal hareketlerle birlikte sürdürdüğümüz direnişi, gerekirse parlamentonun içine de taşıyacağız" dedi.

İktidar partileri seçimler sonrası yaptıkları ilk yönetim kurulu toplantılarında Yeşiller'i ele aldılar. Yeşiller'i disipline etmek için İçişleri Bakanı Zimmermann hukuksal bir takım hazırlıklar içine girdi. Partisi CSU'nun yönetim kurulu toplantısında Zimmermann, yine CSU'lu olan parlamento başkanı Richard Stücklen'e "bu tipler orada burada kravat-sız dolaşamazlar" diyerek yeni bir parlamento tüzüğü önerisinde bulundu.

Diğer işveren kuruluşlarında da bayram havası estiği bildirildi. Öte yandan A.B.D.'li siyasal gözlemciler Beyaz Saray'ın seçim sonuçları karşısında sevincini gizleyemediğini bildirdiler. Başkan Reagan, seçim sonuçlarını öğrendikten sonra yanında bulunan danışmanlarına, "sevindiğini" ve "rahatladığını" söyledi. Başkan Reagan kesin seçim sonuçlarını beklemeden telgrafla Helmut Kohl'ü tebrik etti.

DGB: "SEÇMEN OYUNU DEMOKRASİ PARTİLERİNE VERDİ"

Seçimlerle ilgili olarak Alman Sendikalar Birliği (DGB) 5 maddelik bir açıklama yaptı. Açıklamada özetle şu görüşlere yer verildi:

1- Sevinerek tespit etmekteyiz ki seçmenler hemen istisnasız oylarını

6 Mart parlamento ve başbakanlık seçimleri beklenenin üzerinde bir farkla CDU/CSU'nun lehine sonuçlandı. Sağ partilerin başbakan adayı Helmut Kohl, yönetimde bulunduğu 4 aylık süre içinde tüm çalışmalar aleyhine aldığı sosyal kısıtlamalara ve sert önlemlere rağmen seçmenlerin yarıya yakın (%48,8) tarafından desteklendi.

Sosyaldemokrat Parti (SPD) ve başbakan adayı Hans Jochen Vogel seçimlerde ağır bir yenilgiye uğradı. 1980 seçimlerine oranla parlamentoda 25 sandalye kaybetti. Oy oranı yüzde 40'ın altına düşen SPD, şimdi uzunca bir dönemi kapsayacak muhalefet için hazırlanıyor.

Parlamenta giremeyeceği sanılan liberaller yüzde 5'lik barajını aşarak 34 milletvekili çıkardılar. Parlamenta girmeyi başaran FDP, oluşacak sağ koalisyon hükümetine de ortak olacak.

Seçimlerin yabancılar adına da en sevindirici yanı ise "Yeşiller'in diğer partilerin tüm karalamalarına karşın parlamentoya girmesi oldu. 27 milletvekili çıkarmayı başaran Yeşiller, oyların yüzde 5,6'sını topladılar.

Yabancıların Alman toplumunun önemli bir parçası olarak görmekte ve onları Almanlardan ayıran tüm hukuksal vb. düzenlemelere karşı çıkmaktadırlar. Bunun için yabancılar verilen çalışma ve oturma izinlerindeki her türlü zamansal sınırlamanın ve yasal kısıtlamanın derhal kaldırılmasını talep etmektedirler. Yabancı işçilere ve ailelerine istedikleri taktirde tüm mevcut demokratik hak ve özgürlüklerin (seyahat, oturma, çalışma, seçme ve politik faaliyette bulunma...) verilmesinden yana olan Yeşiller'in, yabancılar adına parlamentoda da yükseltecekleri talepleri özetle şunlar:

YABANCILAR SEÇİM MALZEMESİ YAPILDI

CDU/CSU gerek muhalefette gerekse iktidarda bulunduğu dönemde yabancılar karşı, onların zaten sınırlı

demokratik düzeni savunan partilere vermiştir.

2- Seçmenler, CDU/CSU ve FDP'ye açık bir oy çoğunluğuyla iktidara getirmiştir. Şimdi bu partilere düşen görev toplumsal sorunların çözümüne ve barışa katkıda bulunmak, işsizliğin ve ekonomik krizin yükünü topluma adilce paylaşmaktır.

3- SPD muhalefette de DGB için büyük bir anlam ve ağırlık taşıyacaktır.

4- Yeşiller'in parlamenter demokrasi karşısında tutumları ile DGB arasında derin farklılıklar bulunmaktadır. Ancak DGB Yeşiller'in ekonomik ve sosyal yaşama alanlarındaki çalışma ve katılımlarını dikkatle izleyecektir.

5- Ekonomik ve sosyal sorunlar ancak toplumun her kesiminin işbirliği ve dayanışmasıyla aşılabılır. DGB bu anlamda tüm örgüt ve kuruluşlardan gelecek somut çözümleri hedefleyen önerilere önem verecek ve ele alacaktır.

altındadır. Hiç merak etmeyin 1933'ler yine gelecektir. O zaman ki temizlik hareketini unutmayın!"

Yukarıda kısa olarak aktarılan Almanların düşünceleri hiç de iç açıcı değil. Bir de yeni hükümetin kurulması ile uygulamaya konulacak olan yabancılar kanunu, her halde yukarıda bizler için söylenen bazı olumsuz görüşleri gündeme getirecek gibi görünüyor.

Gösteri yerinde bol miktarda hükümetin yeni yabancılar politikasını protesto eden bildiriler dağıtılmış, eylem yerine gelen Köln Radyosu muhabirinin soruları yanıtlanmış ve eylem akşam saat 18'de son verilmiştir.

BİRKOM'un düzenlediği bu eylem Almanya'nın diğer büyük şehirlerinde de gerçekleştirilmiştir.

Oylar ve Sandalyeler nasıl dağıldı

olan sosyal haklarını tamamen ortadan kaldırmaya yönelik politikalar izledi. Seçimlerden önceki 3,5 aylık yönetimi sırasında hristiyan-liberal Federal Hükümet, birbiri ardına meclise sunduğu yabancı aleyhine önlemlerle kamuoyundaki yabancılar yönelik önyargıları hem teşvik etti hem de seçim potasına aktardı. Alman seçmene 27 Ocak 1983 günü "Türklerin büyük bir bölümünü geri göndereceği" vaadinde bulunan Helmut Kohl, bununla işsizliğin suçlusunu da yabancılar olarak resmen ilan etti.

İçişleri Bakanı Zimmermann'ın seçimlerden kısa süre önce çekmece-sinden çıkardığı, "politik faaliyet gösteren, işsiz kalan ve sosyal yardım alan yabancıların oturma izinlerinin geri alınacağı"na ilişkin yasa taslağı da buna eklenince, Alman seçmen Helmut Kohl'ü yönetime getirdi.

CDU/CSU'nun "seçim zaferi"nin altında yatan ama kamuoyuna yeterince yansıtılmayan gerçek neden yabancıların seçim malzemesi yapılmış olmasıdır. Yoksa ne SPD'nin "halkın anlamadığı akademik dilden konuşmuş olması" ne de CDU/CSU'nun sosyal haklarda yaptığı kısıtlamaların çalışanlar tarafından

"anlayışla karşılanması" buna neden olarak gösterilemez.

Ama en önemli hristiyan liberal yönetimin bundan sonra yapacaklarıdır. Çünkü seçmen kendisine verilen vaatlerin yerine getirilmesini isteyecektir. Helmut Kohl seçmenlerin yüzde 48,8'inin kendisinden bu yönde uygulamalar beklediğini ve bunun için yalnızca 4 yıl süresinin olduğunu çok iyi bilmektedir.

SEÇİM SONUÇLARI ALMAN İŞVEREN ÇEVRELERİ VE WASHINGTON'DA BÜYÜK SEVİNÇ YARATTI

CDU/CSU'nun seçimleri kazanmasında ilk yankılar Alman işveren kuruluşlarından ve borsaardan geldi. Alman firmaların hisse senedi grafiklerinin hızla yükseldiği, Markın ABD doları ve Fransız Fransı karışında değer kazandığı bildirildi.

Alman Sanayii Meclisi Başkanı Otto von Amerogen seçim sonuçlarını "serbest piyasanın zaferi" olarak yorumladı. Alman Sanayii Birliği (BDI), "hristiyan-demokratların ekonomik ve mali politikalarının halk tarafından da desteklendiğini" açıkladı.

6 Mart'tan sonra

F.Almanya'da 6 Mart'ta yapılan ve Kohl'un yeniden Başbakan olması ile sonuçlanan seçimlerin yankıları devam edeceğe benziyor. Çünkü 6 Mart seçimleri, sadece yabancıların değil, tüm Avrupa'yı, hatta dünyayı yakından ilgilendiren bir özellik taşıyordu.

Avrupa'nın ve "hür dünyanın" kilit ülkelerinden sayılan F.Almanya'daki bu gelişmenin dünya ve Avrupa politik dengelerinde yol açacağı değişiklikleri zaman gösterecektir. Ancak şimdiden şu gelişmeye işaret edilebilir: ABD-Sovyet ilişkilerinde Avrupa ABD yö-rüngesine eskisine göre daha doğru-dan oturacaktır. 6 Mart seçimlerini bu nedenle Reagan'ın kazandığını söylemek abartılı olmayacaktır.

Emperyalist-kapitalist sistemin bütününü saran ve sadece ekonomik düzeyde değil, politik ve ideolojik düzeylerde de yaşanan kriz, ABD'de Reagan, İngiltere'de Thatcher, Türkiye'de faşist cunta ve nihayet Almanya'da da Kohl yönetimleri ile aşılmaya çalışılıyor. Bu yönetimlerin ortak özelliğinin -derece derece farklılık gösterse de- çalışanların haklarına toplu bir saldırı olduğu biliniyor. Bu yönetimlere "kriz yönetimleri" adını vermek herhalde yanlış olmayacaktır.

Avrupa'daki bu "sağ dalgaya" karşı, Fransa'daki "sosyalist-komünist", Avusturya ve İskandinav ülkelerindeki sosyal demokrat yönetimlerin ve İspanya'nın yeni başbakanı "sosyalist" Gonzales'in nasıl bir tavır takınacakları henüz belli değil. Buna rağmen, 6 Mart seçimlerinin Avrupa devletlerini ABD-Sovyet kutuplaşmasında yeni bir "iç denge"ye zorlayacağı görülmektedir.

Kohl'un uluslararası plandaki bu etkisi, kendisini, Türkiye ile ilişkilerde de kısa süre içinde hissettirecektir. Artık Evren Cuntasının arkasında, ABD'den sonra 2.büyük bir devlet daha olacaktır: Almanya. Almanya'nın ülkemizdeki faşizme gizli desteği açık bir destek haline gelecektir.

6 Mart seçimleri, F.Almanya'nın iç politikası ile toplumsal ilişkilerinde de şu andaki dengeleri zorlayıcı bir sonuç yaratmıştır. Kohl hükümetinin programı, yabancı ve Alman tüm çalışanların sosyal ve demokratik haklarına ağırdan bir saldırı belgesidir.

Tahmin edilebileceği gibi, hükümetin ilk hedefi -daha sonraki hedefine de ulaşabilmenin bir ön hazırlığı olarak- Türkiye'li politik kuruluşlardır. Politik güçlerin yasaklanması, kapatılması tehdidi altında olduğu bilinmektedir.

Bunun yanı sıra ilticacılara karşı halen süren gizli ve sessiz savaş daha açık bir hale gelecek, bunu da işçilerimize yönelik baskılar izleyecektir.

Paniğe ve karamsarlığa kapılmadan söylemek gerekirse, bu tehditlerin

boşa çıkarılabilmesi için gerekli potansiyellerin bulunduğu unutulmamalıdır.

Bunlardan birincisi, bizzat yabancıların kendileridir, yabancıların ve özellikle Türkiye'lilerin kendilerine yönelik baskı ve saldırı girişimlerine karşı duyarlılığı ve Alman ilericileriyle birlikte davranma, ortak mücadele eğilimi içinde olmalarıdır.

Bu potansiyelin ikincisini ise bizzat 6 Mart seçimleri resmen ilan etmiştir: **Yeşillerin parlamentoya girmesi:** Yeşillerin, hükümeti parlamentoda zorlayacağı bir gerçektir. Parlamento dışında ise bu hareketin ne yapacağı henüz tam kestirilemese de eskisine göre daha aktif bir çizgi izleyeceği söylenebilir. Kuşkusuz Yeşiller, bütün bunları kendi programlarının izin verdiği ölçüde yapacaklardır.

Topun ağzında oldukları artık herkes tarafından bilinen Türkiye'li politik grup ve dernekler, yabancı haklarının savunulması etrafında bir araya gelebilirler ve Yeşillerle uygun biçimlerde bağlantı kurabilir, paralel hareket edebilirlerse, daha sonraki gelişmeleri etkileme şansını ve gücünü elde edebilirler. Ortak hareket edilebilecek güçler arasında diğer uluslardan emekçileri ve bazı Alman kuruluşlarını eklememiz halinde önemli bir potansiyel ortaya çıkacaktır.

Seçimi kazanmaya pek niyetli olmadığı, kazanmak için de çaba harcamadığı söylenen SPD'nin bazı yankılarının aracılığıyla yapacağı cılız çıkışların ötesine geçmesi ve daha radikal bir muhalefet izlemesi beklenmemelidir.

SPD'nin, krizi Birlik Partilerine çözdürüp, "Grüne belası"ndan da yine Kohl eliyle kurtulup, gelecek seçimlere yıpranmamış girme hesaplarının tutup tutmayacağı belli olmamakla birlikte bu partinin Jus'o'lanıyla, etkilediği sendika, vb. kuruluşlarla önemli bir güç olduğu ortadadır. SPD'nin oy kaybı, O'nun izlediği çizginin Alman emekçilerine verebileceği bir şeyinin kalmadığını da bir kanıtı sayılmalıdır.

Önümüzdeki dönem, F.Almanya'daki sınıf mücadelesinde, onun görünürdeki bazı biçimlerinde Türkiye'lilerin önemli bir yer tutacağı kesin. Eğer Türk Kürt anti-faşist kuruluşları ve güçleri Alman toplumunun önemli dinamiklerinden birisi olan ilericilerle çeşitli biçimlerde birlikte olabilmeye başarsa krizin faturasını ödemekten kurtulma konusunda ileri bir adım atmış olabilir. Türkiye'liler bunu başaramazlarsa Türklerin yahu-dileme benzemesi esprisi belki gerçekleşmez ama, binlerce Türkiye'lilerin ağırdan saldırılara maruz kalması engellenemez.

Bu tehlikeyi önlemek yine Türkiye'lilerin elindedir.

Köln Radyoevi önünde alternatif seçim sandığı kuruldu

5 Mart günü BİRKOM ve Türkiye'li sol örgütlerin taraftarları Köln WDR Radyoevi önünde alternatif seçim sandığı kurarak yabancılar seçim hakkı verilmesini istedikler. Parlamento seçimlerinden bir gün önce kurulan alternatif seçim sandığı gerek Alman vatandaşlarının gerekse yurtaşlarımızın ilgisini çekti. Birçok kişi üzerinde yabancılar yönelik önlemlerin protesto edildiği seçim pusulasını imzalayarak seçim sandığına attılar. Bu arada yurtaşlarımızın seçim sandığı kurmasına bazı Almanlar tepki gösterdi.

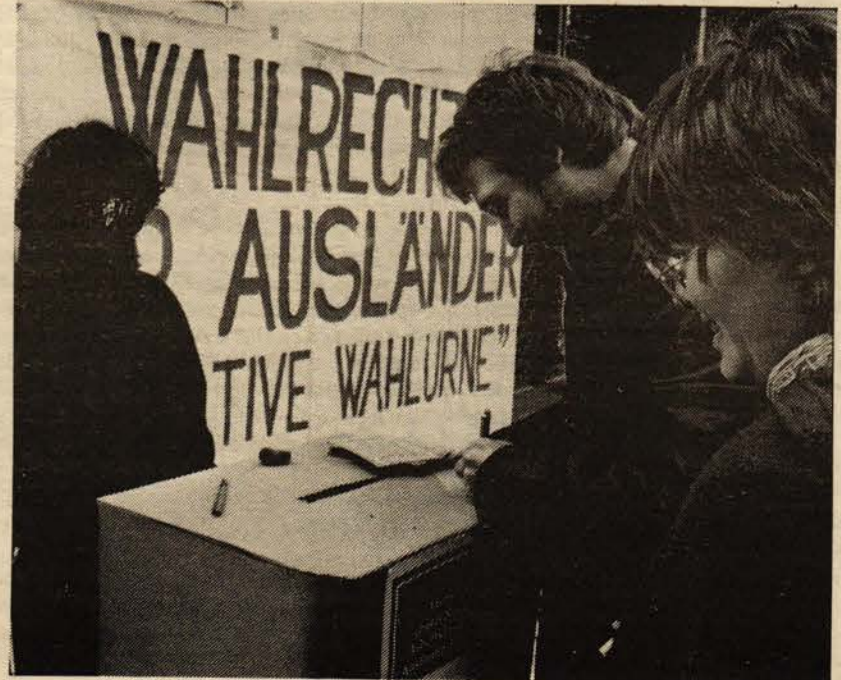
Alternatif seçim sandığı önünde görüşlerini sorduğumuz Almanlar şunları söylediler:

- "Alternatif seçim sandığı yabancı-lara yönelik baskıların alabildiğine yoğunlaştığı şu günlerde çok anlamlı. Yabancıların bu demokratik talebini her Alman demokrati gibi ben de gönülden destekliyorum."

- Avrupa'nın diğer ülkelerinde yabancıların bölgesel ve yerel seçim hakları var. Ancak bizim ülkemizdeki yönetimler ne yazık ki soruna çok katı ve acımasızca yaklaşıyorlar."

- Yabancılar kendi ülkelerinin Almanya'daki temsilcileridir. Onlara vatandaşlık hakkı teklif etmek hem onların dini, dili ve kültürüne aykırıdır, hem de onların parçalanmasına ve dağılmasına yol açar. Bu öneri geri alınmalıdır."

- "Yabancılar Almanya'da misafir olduklarını unutmasınlar. Bizden çok

Dünya kadın mücadelesinin geçmişi

Kadınların toplumsal ve siyasal mücadelelere daha çok devrimler, ayaklamalar gibi önemli toplumsal olaylar sırasında aktif olarak katıldıkları, bunları izleyen durgunluk dönemlerinde ise genellikle mücadele dışı kaldıkları görülür.

Kadınların yoğun biçimde, kitle hareketlerine katılmaları ilk kez 1789 Fransız burjuva devrimi döneminde başladı. Toplum kökünden sarsan özgürlük, eşitlik sloganlarının geniş köylü kesimlerini burjuvazinin ardına takarak, bin yıllık feodalizmin karşısına diken devrim dalgası, kadınları da ayaklandırdı. 1789 devrimiyle birlikte Fransız kadınlar yurttaş olarak kabul edilme mücadelesine giriştiler. Tüm insanlara eşitlik, özgürlük vaad eden "İnsan Hakları Beyannamesi" kadınları kapsamıyordu. Nitekim Fransız kadınlarının vatandaş olarak kabul edilmeleri için 157 yıl mücadele vermeleri gerekecekti. Kadınlar için seçme ve seçilme hakkı 1944 yılında kabul edilerek yürürlüğe girdi.

Feminist hareketler toplumları derinden sarsan olaylar ve toplumsal gelişmeler arasında her zaman organik bağlar bulunmuştur. Burjuva devrimini izleyen dönemden, proleteryanın fiili güç haline dönüşmesine kadar olan dönemde sınıf mücadelesi önceleri içgüdüsel, el yordamı ile yürütülmüş, giderek netleşerek keskinleşmiştir. Bu süreç kendine özgü biçimlerde feminist harekete de yansımıştır.

1870'lere kadar devrimci niteliğini koruyan kadın hareketinde, o tarihten itibaren ayrılma ortaya çıktı. Kadın hareketi işçi sınıfı hareketi ile bağlarını koparmadan sürdüren ve sosyalizm ile feminizmi aynı mücadelelenin iki yönü olarak gören "devrimci-sosyalist feminizm" ile esas olarak burjuva ve küçük burjuva kadınların yürüttüğü, kapitalist sistem içinde gelişilecek reformlarla, kadınların hak eşitliğini sağlamayı amaçlayan "radikal burjuva feminizm" hareketi olarak bölünmüştür. Bu ayrılık 1914 I. Dünya savaşı ile tam bir kopmaya dönüşmüştür. Sınıf savaşının kızıştığı ölçüde, kadın hareketi de kendi içinde, sınıf çizgisinde bölünerek aralarındaki mücadelenin giderek şiddetlendiği

karşıtlıklara dönüşmüştür.

Bu bölünme, günümüz kadın hareketlerine de damgasını vurmuş bulunmaktadır. Kadın hareketlerine damgasını vuran diğer bir yan da, hangi safta yer alırlarsa alsınlar en sert tepkilerin kendi sınıflarının erkeklerinden gelmiş olmasıdır. Örneğin Fransız işçi hareketinin önemli liderlerinden biri olan Prudhon'a göre "kadınların siyasal haklar elde etmesiyle, ailenin en temel ilkesi olan, kocanın otoritesi sarsılacak, erkeklik (virilite) incinmiş olacaktır." Yine Prudhon'a göre, sosyalizmle yalnız erkeklerin hakları değil, erkekle kadının birliğinin sembolü olan aile de kurtarılacaktır.

İnsan Hakları Beyannamesinin ateşli savunucusu ünlü burjuva düşünürü Rousseau ise kadınları, "erkekler haz veren yaratıklar" olarak tanımlar. Kadını mahkum eden, aşağılayan bu düşünceler günümüzde de sürdürülmektedir. En önemlisi devrimci örgütlerde de bu sorunun halledilememiş olmasıdır. Prudhon'da en çu ifadesini bulan bu anti-feminist görüşler, sosyalizmin uygulanmaya çalışıldığı ülkelerde de yeniden üretilerek, deği-

şik biçimlere bürünmüş, ancak ortadan kalkmamıştır.

Kadınlar konusunda en doğru yaklaşımlar ilk kez 18. yüzyılda yaşayan ütopyik sosyalistlerden gelmiştir. Saint-Simon ve Fourier, kadınların kurtuluşunu, proleteryanın kurtuluşu ile birlikte ele alınması gereken bir sorun olarak gördüler ve savundular.

Bu konuda Fourreier'in dahice tespiti, bugün de güncelliğini korumaktadır. "Herhangi bir toplumda erişilen uygarlığın ölçüsü, toplumsal özgürlüğün mihenk taşı o toplumda kadınların sahip olduğu özgürlüklerdir."

8 MART ULUSLARARASI EMEKÇİ KADINLARIN DAYANIŞMA VE MÜCADELE GÜNÜ

Dün barikatlarda dövüşen, giyotine giden kadınlar, bugün de faşizmin zindanlarında direniyor. Atom silahlarına karşı çıkarak savaşa karşı yaşamı savunuyorlar. Bundan 126 yıl önce 8 Mart 1857'de New York'da greve giden 40 bin emekçi kadının mücadelesi, dünya kadınlarının direniş sembolü oldu. 1910'da Koppenag'da toplanan Uluslararası II. Sosyalist Kadınlar Konferansı'nda Klara Zetkin'in önerisiyle 8 Mart Uluslararası Emekçi Kadınların Dayanışma ve Mücadele günü olarak kabul edildi.

Aynı Konferansta, burjuva kadın hareketleri karşı devrimci olarak ilan edildi. Emekçi kadınların tüm güçleriyle savaşa karşı çıkması ve kadınların kurtuluş mücadelesinin, sosyalizm mücadelesi ile birlikte yürütülmesi kararı alındı.

Keloğlan Almanya yolunda

Yücel Feyzioğlu

Birden Kartal abi bağırması:
- Dikkat, Keloğlan Almanya'ya geliyoruz.

Tam sınır kapısının üstünden geçerken oradaki nöbetçi memurlardan biri onları görmüş. Hemen dürbünü alıp bakmışlar. Kocaman bir kus. Üstünde de kafası güneşten pırıl pırıl parlayan bir şey! Sasırmışlar. "Acaba ne ola ki?" diye sormuşlar birbirlerine. Hemen düdükle çalıp "in" diye işaret vermişler. Kartal abi süzülme süzülme gelmiş, inmiş oraya. Hemen gelmişler yanına:

- Woher kommt ihr? (Nereden geliyorsunuz?) diye sormuşlar.

Kartal abi ile Keloğlan birsey anlamamışlar tabii.

- Woher kommt ihr? diye yine sormuş polisler.

Keloğlan tahmin etmiş ne sorduklarını:

- Türkiye'den demis.

- In aşağı.

Keloğlan anlamamış:

- Babamı aramaya gidiyorum, babamı demis.

- Wo ist dein Pass? (Pasaportun nerede?)

- Babam burada çalışıyor, burada çalışıyor, diye derdini anlatmaya çalışmış.

- Vize aldın mı?

Keloğlan tabii yine hiçbirsey anlamamış. Zaten pasaportu, vizeyi hiç duymamış ki.

- In aşağı, diye bağırması ve elini kolunu sallamaya başlamış.

Keloğlan Kartal abinin kanadından inmiş. Hemen çevresini sarmışlar.

- Wo ist Pass?

ÇOCUKLARA MASALLAR

Keloğlan "anlamadım" der gibi ellerini havaya kaldırmış.

- Almanya'ya giremezsin!

Keloğlan düşünmüş, düşünmüş:

- Babam burada çalışıyor, babam... Babamı özledim, Babamı göreceğim.

Polisler yine "Nein!" diyerek başlarını sallamışlar. Keloğlan "ne yapsam, ne etsem?" diye düşünürken polisler Kartal abinin üstündeki tulum peynirini görmüşler.

- Was ist denn das? (Bu nedir?)

- Kanat, kanat, demiş Keloğlan.

- Was ist denn das?

- Omu? O da peynir.

- İndir aşağı.

Keloğlan işaretlerden peyniri indirmesi gerektiğini anlamış, kucaklamış, tam indirirken polisler geri kaçmaya başlamışlar. Kılı kılı kocaman sesi görünce korkmuşlar.

Keloğlan polislerin korktuğunu anlamış. Hemen tulum peynirini havaya kaldırıp onları kovalamaya başlamış. Polisler kaçmış, Keloğlan kovalamış. Sonra da peyniri üzerlerine fırlatmış. Peynirin yuvarlanma yuvarlanma geldiği gören polisler daha çok korkup kaçmaya başlamışlar. Keloğlan da hemen Kartal abinin yanına koşup sırtına binmiş.

- Kartal abi çabuk havalan!

Kartal abi hemen havalanmış. Polisler bir de bakmışlar ki kartal uç-

muş. Hemen kosup polis helikopterine binmişler. Kartal abinin arkasına takılmışlar. Keloğlan bir de arkasına bakmış ki ne görsün, kocaman bir helikopter "pırrr" diye gelmiyor mu?

- Kartal abi, Kartal abi, hemen bulutlara dal, polisler arkamızda!

Bulutların içine dahvermişler. Helikopterdekiler bakmışlar Kartal abi yok.

Polislerden biri dürbünü çıkarmış bakmış. Yine görememişler. Daha hızlanmışlar. Bu sırada Kartal abi bulutların üstüne çıkmış. Helikopter onları bulamayınca, o da bulutların üstüne çıkmış. Kartal abini görmüşler. Yaklaşmışlar, yaklaşmışlar. Bir megafon çıkarp bağır-

mışlar:

- Çabuk inin aşağı.

Kartal abiyle Keloğlan birsey anlamamışlar. Uçmağa devam etmişler. Polisler de iyice yaklaşmışlar ve helikopterin penceresinden tüfeklerini çıkarmışlar.

- İnin aşağı!

Keloğlan korkmaya başlamış.

Kartal abi, baksana vuracaklar bizi. Ne yapalım?

- Gene bulutlara dalalım.

Sanki geri dönmüyormuş gibi yapıp "patt" diye bulutların içine dahvermişler. Arkalarından da helikop-

Nisan'daki "halk sayımına" tepkiler büyüyor

- F.Almanya'da 27 Nisan'da yapılması düşünülen "Halk Sayımı" kamuoyunda geniş tepkilere yol açtı.

- Federal Parlatmentonun tüm partilerin oylarıyla 25 Mart 1982'de kabul ettiği "Mesken ve Nüfus Sayımı Yasası" uyarınca yapılacak bu sayım yabancıları da içermektedir.

- Bazı eyaletler, sayımı yapan memurlara her Alman başına 2.5 DM., her yabancı başına ise 5 DM. prim verecekler. Sayımı protesto çağrısına ise çok sayıda kişi ve kuruluşun katılması bekleniyor.

NİÇİN PROTESTO EDİLİYOR?

27 Nisan'da yapılacak Halk sayımı'nın tarihte bir benzeri daha bulunmuyor. 650 bin sayım memurunun ev ev dolaşıp dağıtacakları soru kağıtlarında, bireyin tamamen özel yaşamını ilgilendiren konularda etraflı bilgi vermesi isteniyor. Sorular arasında, ev sahibi mi, kiracı mı (ya da alt kiracı mı) olduğu, ne kadar süreden beri orada oturduğu, evde tuvalet, banyo var mı, yok mu, yemeklerin geniş ya da dar mutfakta mı, yoksa yalnızca mutfak gibi düzenlenmiş bir köşede mi pişirildiği, ev kirasının bedeli, evin nasıl ısıtıldığı, kaç metre-kare olduğu, evde başka kimlerin oturduğu ya da oturabileceği (evlilik ve aile dışı da olsa), evden işe ne kadar sürede gidildiği, kişinin tahsil durumu ve benzeri birçok soruların yanında özel sorular da yer almaktadır. Yabancılar da dahil tüm bireylerin sahibi oldukları, oturdukları, ya da çalıştıkları (ev, işletme, vb.) tüm alanlar ve bu alanlarda bulunan başka kişiler hak-

ların bilgilerine sunuluyor. Üretim, tüketim, gelir, gider, ulusal ürünün paylaşılması gibi ekonomik konulardan, sosyal ve politik konulara değin tüm alanlarda bu istatistiklerden yararlanılarak şaşmaz, kesin kararlar verilebiliyor ve devlet tüm ülke nüfusunu mutlak bir kontrol altına alabiliyor. Elbette de devlete egemen olan güçler de bu detaylı bilgileri kendi sosyal, ekonomik ve politik hedeflerine ulaşabilmek için kullanabiliyorlar. "Halk sayımı" protestosu girişimlerinin deyişi ile insanlar bu yöntemle "camlaştırılıyorlar."

BOYKOT EDİLECEK

Çeşitli şehirlerde kurulan çok sayıda "halk girişimi" örgütleri, kamuoyunu "Halk sayımı" boykota çağırıyor. Çağrıyı simdiden çok sayıda kişi ve kuruluşlar da (örneğin Yeşiller) destekliyorlar. Boykotun ne biçimde gerçekleştirileceği konusunda farklı görüşler var. Bunlardan birincisi ve çok sayıda kişinin katılacağı sanılan "mutlak boykot". Bu boykota katılanlar sayımcıların dağıttığı kağıtları tek tek ya da topluca ateşe vererek imha edecekler.

Diğer bir boykot türü de sorulara birden fazla yanıt verilmesi şeklinde. Örneğin "medeni durumunuz nedir?" sorusu yanıtlanırken hem "evli" hem de "bekar" karesine çarpı konulacak. Ya da bilgisayarın okuyamaması için soru kağıdı kurşun kalemle değil de tükenmezle doldurulacak. Bu halde ilgili memurun tüm tükenmezle yazılı yerlerin üstünden kurşunkalemle geçmesi gerekiyor. Yine bir başka yöntem de soru kağıdının katlanması ya da biraz kırıştırılması biçiminde.

kında da 19 gruba ayrılmış çeşitli soruların doğru ve tam olarak yanıtlanmaları da isteniyor. Yanıt vermeyen reddedenler ise "düzeni ihlal" suçundan 50 ile 10.000 DM. arası para cezasına çarptırılabilirler.

"Halk sayımı", ülke nüfusunu en son bireyine varıncaya değin en geniş ve ayrıntılı bir şekilde Wiesbaden'daki İstatistik Dairesi'nin bilgisayarlarına kaydetmeyi amaçlıyor. Bu daireden başta Alman polisi olmak üzere, Anayasayı Koruma Teşkilatı, resmi, yan resmi ya da devletle çalışan tüm diğer kuruluşlar istedikleri kişi hakkında ayrıntılı bilgileri öğrenebiliyorlar. Örneğin bu bilgisayarlar aracılığıyla, aranan bir kişinin adı bilinmese de nerede oturduğu, çalıştığı, kaldığı, ya da öğrenim gördüğü herhangi bir başka bilgiden yola çıkılarak tespit edilebiliyor. Ya da birlikte oturan bir grup öğrenciden kimin sosyal yardım aldığı, kimin öğrenim yardımı (BAFÖG) aldığı saptanabiliyor. Herhangi bir kişinin polise ya da resmi bir kuruma verdiği ifade ya da bilgiler hemen kontrol edilebiliyor. "Halk sayımı" ile insanların kendilerini ilgilendiren ve "sır" sayılan tüm bilgiler ilgili kurum-

Bu halde de kırışık soru kağıdı bilgisayarı tikiyor. Bu durumda kişiye yeni bir soru kağıdı getirilmesi gerekiyor ki bunun mali açıdan gerçekleştirilmesi olanaksız. Mevcut durumda "Halk sayımı" zaten 371 Milyon Mark'a malolmaktadır.

"HALK SAYIMI" HOLLANDA VE İSVİÇRE'DE SUYA DÜŞMÜŞTÜ

1971'de Hollanda'da "Halk sayımı" yapılmak istendi. Toplumun yüzde 30'u "devlete özel yaşamıyla ilgili detaylı bilgi veremeyeceği" gerekçesiyle sayıma katılmayı reddetti. Böylece sonuçta çok eksik ve yetersiz bir sonuç elde edilebildi. Hiçbir kullanıma değerli olmayan bu istatistikler de çöpe atıldı. O zamandan bu yana bir daha Hollanda'da "Halk sayımı" sözkonusu olmadı.

Bundan 3 yıl önce İsviçre'de "Halk sayımı" yapılmak istendi. İsviçreli resmi sayım memurlarının gözü önünde onların dağıttığı soru kağıtlarını geri topladılar. Bu cesaretili girişimle "Halk sayımı" orada da suya düştü.

F.Almanya'daki "Halk sayımı"nın sonuçları merakla beklenmektedir.

Eğitim

Genel olarak yabancı işçi sorunları, özel olarak yabancı işçi çocuklarının eğitimi konusunda GEW'in görüşleri öğrenmek üzere GEW Köln Şube Başkanı Reinhard Hocker'le görüştük. Reinhard Hocker'in görüşleri özetle şöyle:

GEW Köln Şube Başkanı Reinhard Hocker, şimdiye kadar yabancı işçilerden salt işgücü olarak yararlanma oluna gidilmesini eleştirerek, yabancı işçiler ve aileleri giderek artan sorunlarla karşı karşıya bırakıldılar. Bu etmiyormuş gibi yabancı işçilerin yularında uygulanan yanlış politikanınhatta ekonomik krizin sorumluları olarak gösterilmeye çalışılması ise çok daha büyük, affedilmez bir hatadır. Yabancı işçilerin çocuklarının eğitim problemleri, geliştirilen yabancı düşmanlığı, hukuksal ve toplumsal diğer sorunlar yalnız yabancıların taşıması gereken yükler değildir. Bunlar aynı zamanda bu toplumun çıkmazlarıdır. Örneğin son zamanlarda politikakla görülen sertleşme, kuşkusuz en çok yabancıları etkiliyor. Ancak, sosyal ısıtlamalarla gidilirken, silahlanma büyüyen paraların ayrıldığı, gerici nlemlerin artırıldığı bu ortamda, temel hedefin Alman demokratik güçleri olacağı açıktır.

"Yabancı düşmanlığı gibi ırkçı bir onunun Almanya'da hala taraftar ulmasının kaynağı, faşizmin bu plumda bıraktığı derin izlerin nmemiş olmasındandır" diyen Hocker sağ radikallerin yabancıları önük demogojilerinin kamu oyunda şhir edilmesinin önemini vurguladı. Hocker, yabancı düşmanlığına yönek sloganların Muhafazakar Birlik artilerinin demec ve açıklamalarının a yankı bulmasını yanlışlığına deninerek "Birlik partileri sağ radikallerle olan farklarını, kuşkuya fırsat ırakmayacak şekilde açıklamalırlar" dedi.

Alman eğitim sistemi içinde Türkieli çocukların durumunu nasıl değerndiriyorsunuz şeklindeki sorumuzu a Reinhard Hocker şöyle yanıtladı:

"60'lı yılların sonlarına doğru, ailerini ve çocuklarını yanlarına giren yabancı işçilerin, değişik bo-

Yabancı işçi çocuklarının eğitim sorunları hakkında GEW'in görüşleri

yutlardaki sorunları ile acil olarak ilgilenilmesi gerektiği herkes tarafından farkedilir hale gelmişti. Yabancı çocuklar, giderek artan sayılarda Alman okullarına devam etmeye başladılar. Okullarda ise diğer konularda olduğu gibi gerekli önlemler alınmadı. Yabancı işçilerin çocukları Alman eğitim sistemi içinde açıkça ihmal edilerek haksızlığa uğradı. Yabancı çocukların büyük bir bölümü mesleki bir gelecek sağlamayan Haupschule'ye (ortaokul) devam ederken, ancak küçük bir bölümü Realschule ve Gymnasium'a (Lise) gidebilmektedir. Salt bu örnek yabancı çocukların nedenli ihmal edildiklerini açıkça göstermeye yeter.

Yabancı çocukların eğitim sorunları geniş kapsamlı bir konu. Ağırlıklı olarak uygulanan iki yöntemle ele almak istiyorum. Birinci uygulama; yabancı çocukların tecrit edilmeleri. CDU'nun yönetiminde olduğu eyaletlerde uygulanan bu yöntemle yabancı çocuklar hesaba katılmadan adeta yok farzedilerek eğitime devam ediliyor. Ulusal sınıflara toplanarak tecrit edilen çocuklar, yeteri Almanca öğrenemedikleri gibi toplumun realitesini de öğrenememektedirler. Eğitimdeki izolasyon, toplumsal yaşantıdaki izolasyonu derinleştirmekte, daha baştan Alman toplumunun kapıları yabancı çocuklara kapatılmaktadır.

İkincisine ise NRW'deki uygulamayı örnek verebiliriz. Burada da çocuklar lisan güçlükleri ve farklı kültürlerden gelmekten kaynaklanan diğer sorunları dikkate alınmadan Alman okullarına gönderiliyor. Bu durumun doğal sonucu olarak çocuklar, herhangi bir ön hazırlık olmadan sokuldukları Alman okullarda başarılı olamıyorlar. Ayrıca kendi kültürlerinden kopmakta, ana dillerini bile doğru dürüst öğrenememektedirler. Başka bir ifadeyle

asimile edilmektedirler.

GEW olarak gerek izolasyonu gerekse asimilasyonu yanlış buluyoruz ve karşı çıkıyoruz. Biz, yabancı çocukların Alman çocuklarıyla birlikte ders görmelerini, eğitim olanaklarından eşit şartlarda yararlanmalarını savunuyoruz. Eşit koşullar ise ancak yabancı çocuklara ön hazırlık imkanı verilerek sağlanabilir. Yani yabancı çocuklara, hazırlık sınıflarında, geldikleri toplumu tanıma ve lisan öğrenme imkanı verilmelidir. Aynı zamanda okula gittikleri sürece, ana dillerini ve kültürlerini öğrenme imkanı sağlanmalıdır. Yeri gelmişken belirtiyim. Kişi olarak entegrasyon sözcüğünü yetersiz buluyor ve benimsemiyorum. Bunun yerine, değişik kültürlerin bir arada yaşaması demeyi yeğliyorum. Bu ise değişik kültürlerden gelen yabancı işçilerin ve ailelerinin farklı olan kültürlerinin yadsınmadan kabul edilmesi demektir."

Görüşmede Türkiye'deki politik gelişmelere de değinen Hocker Türkiye'de halen yürürlükte olan uygulamalar bizim demokrasi anlayışımızla bağdaşmıyor diyen GEW Köln Şube Başkanı, askeri cunta tarafından buraya öğretmen gönderilmesine karşı olduğunu açıkladı. Cuntanın sadık temsilcileri verecekleri derslerde, savşın ve ordunun yüceltildiği bir ideolojiyi çocuklara taşıyacaklardır. Çocukların, otoriter bir rejimin anti-demokratik ideolojilerine göre eğitilmeleri ise son derece zararlı ve yanlış dedi.

Reinhard Hocker, son olarak yabancı velilere seslenerek, çocukların eğitim sorunlarının çözümü için daha fazla mücadele etmelerini önerdi. "Çocuklarınızın geleceği biraz da sizin gayretinize bağlıdır" diyen GEW temsilcisi, veliler aralarında birleşerek sendikaların ve demokratik kuruluşlarında desteği ile bir güç oluşturmalıdırlar dedi.

Avukatınız diyor ki

Hans OHM

1 Ocak 1983'de F. Almanya'da yeni bir kira yasası yürürlüğe girdi. Yeni yasa hiç kuşkusuz ki önümüzdeki aylarda ve yıllarda önemli kira artışlarına yol açacaktır. Bu yüzden özellikle yabancıların şu noktaları bilmelerinde büyük yarar vardır:

Kira artışı

1- Kira artışları, evsahibi tarafından kiracıya bir yazıyla bildirilir. Bu yasal bir zorunluluktur. Evsahibi kirayı arttırma gerekçelerini ayrıntılı olarak bildirmeye mecburdur. Gereksiz kira artışı yapılamaz. Evsahibi bu yazısında şehirdeki kira artışlarından söz etmiyorsa ve bu artış fiyatlarıdaki yükselmelere dayandırmıyorsa hukuki gerekçe de yoksun demektir. Bu durumlarda avukatlara danışmak yararlı olur.

Evsahibi kira artışı bildirimlerinde kiracıya en az iki ay bir süre tanımak zorundadır. Bu süre içinde kiracı bu artışın yasal olup olmadığını öğrenir ve kararını verir. İki ayı doldurmadan herhangi bir artış ödemesine gerek yoktur. Deneyimler göstermiştir ki yabancılara yapılan kira arttırma tekliflerinin çoğu yasalara aykırıdır.

Evsahibi başka nedenlerde öne sürebilir, örneğin masraflar artmasını binada değişiklik yapmak istediğini ileri sürerek kiranın arttırılmasını isteyebilir. Ne var ki kiracıların bu işi duruştçe yaptıkları pek görülmemiştir. Kiracı evsahibine karşı aktif bir direniş göstermeden en az iki ay hiçbir Mark ödemez.

2- 1 Ocak 1983'te yürürlüğe giren yeni yasaya göre ev sahibi kiracıya, evde kendisinin ya da ailesinin oturacağını söylüyerek kiracıyı evden çıkaramaz. Ancak yabancılara evden dışarı atmak için böylesi gerekçeler sık sık öne sürülebilmektedir. Kiracıların buna aldanmamaları gerekir. Kiranın zamanında ödenmemiş olması önemli gerekçeler arasında sayılmaktadır. Bu yüzden kiracılar uzun bir süre izine ayrılmış olsalar bile kiralara gününde ödenmesi için önlem almalıdırlar.

3. Birçok kiracı ellerinde yazılı bir kira anlaşması yoksa, hiçbir hak ve hukukunun olmadığını zanetmektedir. Eğer aylar ve yıllar boyunca sürekli kira ödenmişse, kiracı yasanın önünde ev sahibiyle sanki yazılı anlaşması varmış gibi muamele görür. Ancak yazılı anlaşmanın bulunmaması evsahibi tarafından çıkışa gerekçe olarak da öne sürülebilir. Özellikle yabancı işçilerden de yonteme çok sık başvurulmaktadır.

4. Eğer bir evde hasar ya da eksiklik (çoğunluk rutubet) varsa kiracı kirayı indirebilir. Örneğin bir kişi 4 odalı bir ev için yan masrafsız 400 Mark ödüyorsa ve ev bir ay boyunca dayanılmaz şekilde rutubetli olduyorsa kirasını 100 Mark indirebilir. Buna gerekçe olarak bir odanın tamamen kullanılmaz halde olduğunu göstermesi yeterli olacaktır. Bununla ilgili detaylar ise bir avukata sorulabilir.

5. 1 Ocak 1983'den itibaren kaution'un faize tabi tutulması gerekmektedir. Bu aynı zamanda daha önce yapılmış ve içinde bu konuya açıkça değinilmeyen kira anlaşmaları için de geçerlidir.

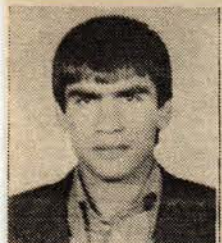
6. Korsan evsahipleri birçok yabancıların başına musallat olmaktadır. Aşırı yükseklikte ödenen kiralara yasal yoldan evsahiplerinden geri alınabilir ve bunlar cezalandırılır. Bir kiranın haddinden fazla yüksek olup olmadığını hesap etmek güçtür. Ama eğer buna rağmen zahmete girip bunu hesaplamak isterseniz bulunduğunuz şehrin kira seviyesine (MIETSPIEGEL) bakın ve bulunduğunuz yerde sizin oturduğunuz ev tipleri için tavan kiranın ne olduğunu saptayın. MIETSPIEGEL (Kira seviyesi) anlaşılacağı üzere önemli bir kaynaktır. Bunu Ev Kurum (Wohnungsamt), Kiracı Dernekler ve benzer kuruluşlardan kolayca elde edebilirsiniz.

Dikkat: Kira seviyesinde (MIETSPIEGEL) çoğunluk "Kaltmiete" (soğuk kira) denilen (yan masraflar dahil edilmeden) kira yazılıdır. Sizin ortalama olarak yan masrafları eklemeniz gerekir. Bu yollar elde edeceğimiz miktara bu miktarın yüzde 20 ile 30'unu ekledikten sonra kendi ev kiranızla karşılaştırabilirsiniz. Eğer sizin kiranız buna rağmen daha yüksekse kiranız yasalara aykırı bir şekilde arttırılmış demektir.

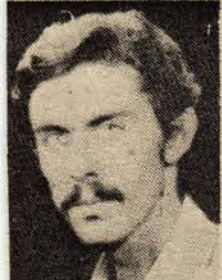
Böylesi durumları bölgenizdeki Ev Kurumuna (Wohnungsamt) hemen bildirmeniz gerekir. Eğer kiranız hesap ettiğiniz miktardan yüzde 50 ya da yüzde 100 daha fazlaysa o durumda hemen bir avukata gitmeniz gerekir. Buna paralel olarak Kiracılar Derneği'ne (Mieterverein) de haber verip hukuki olarak danışmanız gerekir. Bu şekilde kiranın yeniden gerçek düzeye indirilmesi sağlanacaktır.

7. Yabancı kiracılar evsahibinin kendilerine imzalatmış birtakım kağıtlar yüzünden sık sık güç durumları düşmektedirler. Bu hiç bir şekilde ve hiç bir koşul altında yapılmamalıdır. Çünkü evsahibine şunu demenin ne bir sakıncası ne de bir zorluğu yoktur: Elbette, seve seve imzalayabilirim, ancak daha önce bir kontrol etmem gerekiyor. Hemen şu anda imzalayamayacağım, çünkü konu hakkında bilgim yok. Allahasmarladık!"

Özellikle evsahibi imzayı hemen o anda almak istiyorsa bunun bir yerinde tutarsızlık var demektir.

Mazlum Doğan

Ferhat Kurtay

Kanlı Mart'ın 82'sinde
Birer, ikişer, onlar
Zulmün en vahşetinde
Başı dik ve mağrurca
Boğazlandık katledildik!
Unutma hey tarih
Seksenikisini Mart'ın
Kulak ver varsa yüreğin
Zindanlarında Diyar-ı Bekir-in!
Unutma hey tarih
Önündeki engele karşı
Ahtapotlara karşı savaşırken
Şehit düştük
Zindanlarında
Diyar-ı Bekir-in!
Güneşe düşman
Güzele düşman
Sana düşman
Çağın lanetlediği
Düşmanla savaşırken
Şehit düştük alaca karanlıkta
Zindanlarında Diyar-ı Bekir-in!
Hey tarih
Bir sanatçı gibi
Nakış Nakış
İşledik yüreğimize
Düşürmedik kızıl bayrağı
Söndürmedik bağımsızlık ateşini
Neuroz ateşini
En koyusunda işkencenin,
katliamın
Seksenikisinde Mart'ın
Zindanlarında Diyar-ı Bekir-in!
MÜCADELE ARKADAŞLARI

Eşret
Anyak
Cemal
Kılıç
Mahmut
Zengin
Siler
Tahir
Şakin

GÜN POSTAYLA KİTAP SERVİSİ

Çalışmalarına başlıyor Katalog isteyiniz

GÜN POSTAYLA KİTAP SERVİSİ
ADA Verlag- und Handels GmbH
Postfach 25 04 63 5000 Köln 1

İngilizce, Fransızca ve Hollandaca

TÜRKİYE'DE FAŞİST ASKERİ DİKTATÖRLÜĞÜN

İKİ YILI

(İki Cilt)

Darbenin nedenlerini, Cunta'nın dış ilişkilerini, ekonomik ve sosyal durumun emekçiler aleyhine değişimini, dava, tutuklama ve işkenceleri, faşist yönetime karşı yurtta ve uluslararası plandaki mücadeleleri kronolojik biçimde ve belgelerle ortaya koyan INFO-TÜRK Bültenleri'nin iki yıllık koleksiyonundan oluşuyor.

Her dilde iki cildin birden fiyatı 50 DM.

INFO-TÜRK BÜLTENİ

Her dilde yıllık abonesi 25 DM

INFO-TÜRK, 13/2, Square Wiser - 1040 Brüksel - BELÇİKA
Tel: (32-2) 230 34 72

Aynı adresten Info-Türk'ün Türkçe, İngilizce ve Fransızca kitap ve broşürlerinin de listesini isteyiniz.

DOST KİTAPEVİ

Büyük yazar Yaşar Kemal'in 1982 Del Duca ödülü kazanan büyük eseri:

İNCE MEMED, Cilt 1, 15,-, Cilt 2, 15,-

ve DENİZ KÜSTÜ, 15,- DM

Romanları gelmiştir. Ödemeli gönderilir.

Katalog isteyiniz.

Weidengassen 20, D-5000 Köln 1
Tel: 0221/12 31 79

YALANCININ MUMU

Yaşasın beyinsiz Üniversite yaşasın Prof. Doğramacı

YÖK, kısa sürelerle ders vermek için İngiltere'den öğretim üyeleri davet etti

TÜM REKTÖRLER: YÖK YASASI DEĞİŞMESİN

YÖK Başkanı Prof. Doğramacı, "MILLİ-

Eliniz dert görmesin, gazetelerde ilginç bir haber gören hemen kesip yolluyor veya telefon açıyor gazetede kimi tanıyorsa. Bu sayfalarda yer alan konuların yarıya yakını bu yolla bize ulaşan haberler! İşte bunun için sağolun, varolun. "AMA"sına gelince:

Bize ulaştırdığınız konuların bir çoğunu da kullanamıyoruz, genellikle aynı veya çok benzeri seyler yolluyorsunuz. Halbuki gün geçmiyor, yeni bir yalan, yeni bir uyutmaca toz gahlanıyor Türkiye'de. Bir yazdığımız konuya bir daha sıra gelmesi zor!

Bu sayfamızı en iyi iyimser başlıklarla donattık Doğramacı-Özal'a kadar birçok kişiye Yaşasın dememize sakin sasmayın. Tabii yasasınlar, yasasınlar ki yaptıklarının kaçınılmaz sonucunu ömürlerinde görebilsinler. Biz de onları halk önünde hesap verirken görelim, bu mutluluğu bizden esirgemesinler!

Yaşasın serbest bölge!..

SERBEST BÖLGENİN KURULACAĞI YERLER

ANTALYA, YUMURTALIK VE ALIAGA

**Yunan yetkili:
Serbest bölge
Yunan sanayiini çökertti**

**YUNANISTAN SERBEST BÖLGEDEN
YILDA 14 MİLYAR KAZANIYOR**

Evren'in Uzakdoğu gezisi sonrası verdiği bir emirle gündeme gelen Serbest Bölge konusu karara bağlanmış. Yukarıdaki kısımda, Serbest Bölge yarısını kazanan mutlu bölgelerimiz görünüyor. Diğer iki kısıp ise aynı tarihli aynı gazetenin aynı haberi. Birinci sayfada şu başlıkla başlıyor:

Yunanistan, Serbest Bölgeden yılda 14 milyar kazanıyor. 6. sayfada devam eden haberin başlığı ise oldukça değişik: "Serbest Bölge Yunan sanayiini çökertti!"

simdi insanın aklı başka bir şey takılıyor, gazetevi-haberi filan hoşverip: "Türkiye'yi burjuva sınıfı yönetiyor" deniyor. "Yerli sanayiciler herseye hakim, cunta bile farkında olsun veya olmasın, onların masası" deniyor. Peki öğleşse nasıl olur da, YERLİ SANAYİ ÇÖKERTCEK birsey isteyebilirler? Bu soru üzerine kafa yormadan önce, bir de Özal'la ilgili habere göz atın, belki yararlı olur.

Yaşasın serbest ekonomi

Gazete küpüründeki vakıfıklı genç tanımayan yoktur herhalde. 24 Ocak kararlarının mimarı Turgut Özal, ekonomimizi "Serbest Pazar" ekonomisine çeviren; Amerika'lı Friedman'ın başını çektiği "Sikago Okulu" nun müridlerinden biri. Amerika'da özel hastanelerde fazla kilolarını attıktan sonra, gelecek "demokrasi"

döneminde parti kurmak amacıyla yurda döndü. Sık sık gazetelerin birinci sayfalarında boy göstermesi de bu yüzden. Ne var ki, aynı gazetenin 6. sayfalarında başka bir talihsiz vazi gözüümüze çarptı. Bakın ne demis Amerikan Newsweek dergisi:

"On yıl kadar önce Sili, ekonomisini Friedman'ın başını çektiği Sikago

Okulu öğrencilerine teslim etti. Onlar da kısa süre içinde Serbest Pazar Ekonomisi uyguladılar. İlk adımda enflasyon %10'a indi. Gümrük korumaları kaldırıldı. Sili sanayi yabancılara rekabete açıldı. Friedman geldi, durumu inceledi, çok beğenerek "Alman Mucizesi" ne benzetti. Ama bugün durum çok karanlık. Ulusal üretim %15 azaldı. İssizlik %20'ye çıktı. 10 yıl önce 3 milyar dolar olan dış borç bugün 17 milyar buldu. 1300 küçük ve orta firma battı. Büyük firmaların bankaları satın alıp buradaki fonları kendileri için kullanmaya başladılar. Dış işleri bakanı Amerikan bankalarını olan 2.8 milyar dolar borcun ertelenmesini istedi. Amerikalılar "Sili şimdi Meksika'ya benzedi" demisler.

"Türkiye alıp-satan ülke olmalı"

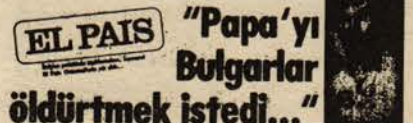
"Üstelik petrolü de yok!" Hala özel birinci sayfada ne diyor: "Tüketiciyi korumak için sanayi Dış Rekabete açılmalı!" Böyle bir rekabeti kim kazanır dersiniz? Bu kazanınca imkan sağlayacak partiye ve liderlerine neler veriri dersiniz? Yaşasın Vatansız, milliyetçi Özal'lar ve yarın onların kuracakları "Sapına kadar milli" partiler.

Haber takibi

Anlı sanlı basınızdaki kurt gazetecilerin yanında, bizler tabii ki "Amatör" sayılırız. Ama gene de,

İtalyan güvenlik yetkilisi Francesco Mazzola'nın iddiası...

"Papa'yı Bulgarlar öldürtmek istedi..." kulaktan dolma bazı bilgilerimiz var. Söz gelimi, gazetecilikte "Haber takibi" önemli bir iş imiş. Yani bir olayı haber yapıp okurlarına du-

Prof. Demiroglu

27 Üniversitenin yeni rektörleri belli oldu

ANKARA, (Tercüman)- Rektörleri...

Üniversitelerde düşünün kim varsa- veya kalmıssa- sıkıyönetim komutanlarının emriyle işlerinden atılmaya başladılar. Doğramacı, bütün işlerle hiç ilgisinin bulunmadığını söylüyor. "Bunlar sıkıyönetimin uygulamalarıdır, biz bir şey diyemeyiz" diyor. Gerçi o günlerde başka bir dertle meşgul olduğu da yalan değildi hani! YÖK uygulamaları o kadar çorap saçına dönmüştü ki, Doğramacı bu yere getiren Cunta da bıkmıştı bu işten. Evren, YÖK konusunu yeniden ele alıp düzeltilmesini istiyordu. Koltuğunun sallandığını hisseden Prof. Doğramacı, hemen bir çözüm önerdi: "Hayhay, bütün rektörler toplandı, aksayan yönleri hep birlikte konuşup çare arayalım. Sayın Evren siz de buyrun toplantımıza."

İlisikteki gazete küpüründe, rektörlerin oğurluğuyla aldığı karar görüyorsunuz: YÖK yasası sakon değişmesin! Yaa böyle işte sayın Evren. Doğramacı öyle bir kuruturki daha kaç padisah eskitir, gene de Medresedeki koltuğunu bırakmaz! Yahu bu rektörleri kim getirdi üniversitelerin başına? Doğramacı değil mi? Simdi de kendi emir kullarını toplayıp fetva veriyor, bunda sasacak ne var? Sasılsa sasılsa, bu haberin "Yalancının Mumu" sayfasında ne aradığına sasılabilir. O vakit de, biraz daha dikkatli bakın, küpürün başlığı üstündeki ince yazılarda ne yazıyor: "YÖK kısa sürelerle ders vermek için İngiltere'den öğretim üyeleri davet etti!"

yurdun mu, artık onun peşini de kovalayacaksınız. O konudaki gelişmeleri kaçırmanın iletceksin okuyucuna.

Mesela efendim, "Papa cinayetinin arkasında Bulgarlar var, onlara da Moskova'dan emir gelmiş" diye koskoca mansetlerimi atın, batı kaynaklarına dayanarak? Eh, artık hiç değilse bu konuda gene aynı batı kaynaklarının yazdıklarını takip edip onları da vazmak zorundasın.

Washington'daki Stratejik Araştırmalar Merkezi üyesi Cavallo

"Papa suikastına ne Moskova ne de Sofya katıldı"

DIŞ HABERLER SERVİSİ • İtalyan askeri ve stratejik sorunları uzmanı

ASHINGTON'daki Stratejik Araştırmalar Merkezi üyesi Cavallo

Hem de öyle en arka sayfalarda 1-2 santimlik minik haberlerle değil İlk haberleri ne büyüklükte veriyorsanız gene o büyüklükte. Sen bu görevden kaçarsan eloğlu kör değil ya, onlar basıverir böyle.

Geçen ayki CIA kaynaklı haberi bu ay İtalyan uzmanları da tekrarladılar: "Papa suikastına ne Moskova ne de Sofya katıldı!" Bundan sonra da, haberi takip edeceğiz.

25 Wörter und Zahlen

ne Brücken der Freundschaft bauen können

TEŞEKKÜRLER B.Z.

Die Güle

Berlin, 22. Jan. 1981. Die Güle, die die Freundschaft zwischen den Völkern fördern können, werden von der Berliner Zeitung veröffentlicht.

Guten Morgen
Guten Tag
Guten Abend
Ja
Nein
Danke schon
Bitte
Rechts
Links
Gnade
Vorne
Hinten
Auf
Ab
Nein

Guten Morgen
Guten Tag
Guten Abend
Ja
Nein
Danke schon
Bitte
Rechts
Links
Gnade
Vorne
Hinten
Auf
Ab
Nein

Guten Morgen
Guten Tag
Guten Abend
Ja
Nein
Danke schon
Bitte
Rechts
Links
Gnade
Vorne
Hinten
Auf
Ab
Nein

YAŞASIN TÜRK DOSTLARI

Fazla söylenecek söz yok, haber ortada. Berliner Zeitung, okurlarına Türkçe ders veriyormuş sayfaalarında. İşte bunu gösteren küpür de eklenmiş gazetede yazıya. Akla takılan bir tek şey var, neden Alman gazetesi, Alman okurlarına en önce GÜLE GÜLE sözünü öğretmiş? Türklere söylenecek ilk söz bu mu olmalı?!

BİBER

BİBER

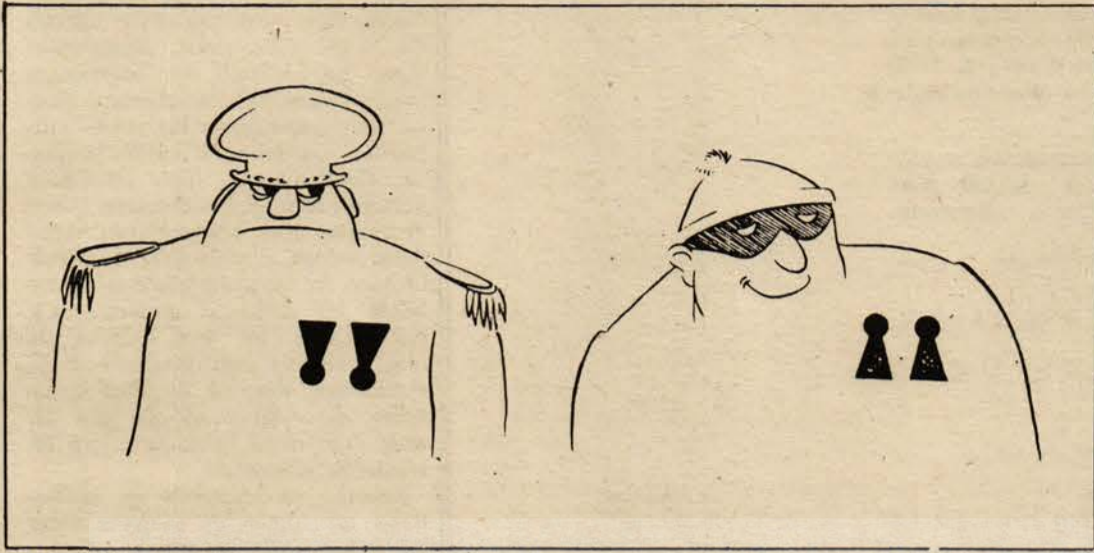
acı söyler
ama
doğru söyler

Sevgili okuyucularımız, kahramanlar tarlası ülkemizin yetiştirdiği çok sayıda olumlu ve olumsuz kahramanlar vardır. Bir Türk filanı boğulmaktan kurtardı, bir Türk falanı yanmaktan kurtardı gibi haberleri gazetelerden her gün okuruz. Yani biz de "karamanın koyunu" da, kahraman da çoktur.

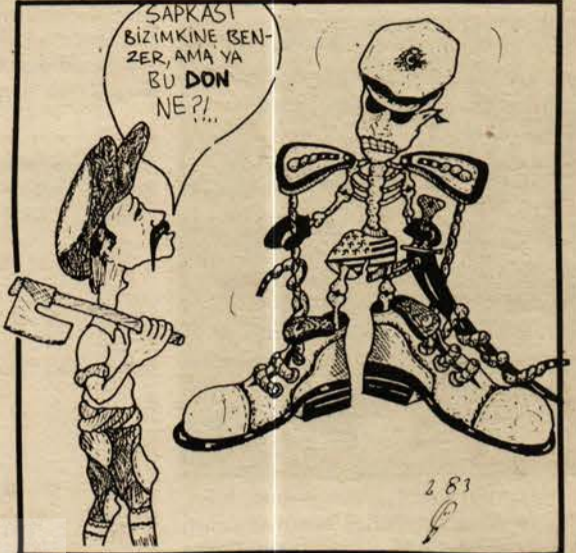
Ülkemizde tam da başımıza yalancı kahramanların çöreklediği bu zor dönemde, kahramanlığı konu alan bir karikatür yarışması düzenlense, kim kazanır?!

Taa Japonya'da bile düzenlense bizim çizerlerimiz kazanır!..

Evet Japonya'da tirajı 4 milyonu aşan 'Yomiuri' gazetesinin düzenlediği 'kahramanlık' konulu yarışmada birinciliği Atıla Özer isimli bir çizerimiz kazandı. Yanda yayınladığımız karikatürü ile tüm yalancı kahramanları titreten ve bizi de güldüren Atıla Özer'e bravo!..

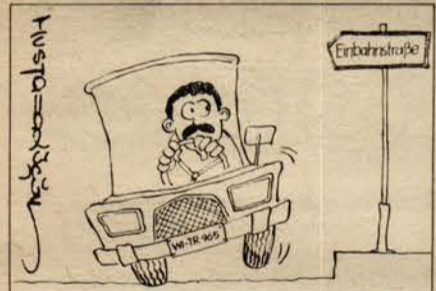

Atıla Özer'in ödül alan karikatürü

AA YAV BU KAZA BAYA İYİ OLDU YABANCI SENDİKALARDAN YARDIM YAĞIYOR!

ZOR GÜLDAK

ASANSÖR

Nereye Payidar Nereye...

Olmak Ya da Olmamak.

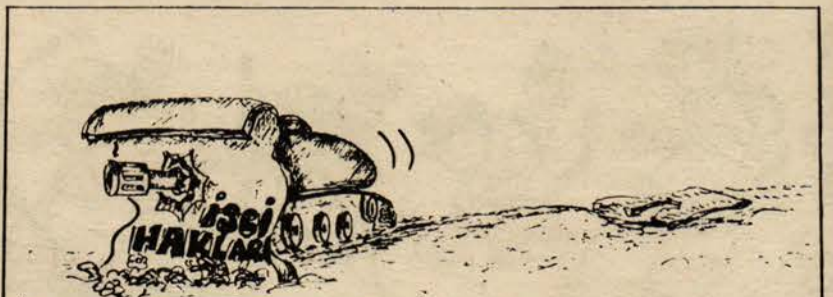
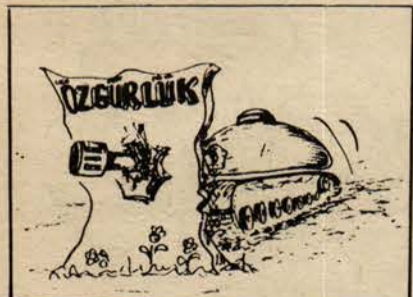
Yaşasın Panige Kapılmayanlar!

BOM!

BOM!

Bizim Demokrasi, Başka Demokrasi!..

Tahtalıköye Havale Yolları...

OKURLARIN DİLİNDEN

DEMOKRAT TÜRKİYE REDAKSİYONUNA

Gazetemiz, Demokrat Türkiye'nin yayın yaşamına başlıyalı 12 ay oldu. Bu süreç içerisinde yayınlanan okuyucu mektuplarının içeriği övgü veya şiir yazmak biçiminde süregeldi. Sadece birkaç okur, gazetede şu veya bu konunun da işlenmesini önerdi, hepsi o kadar. Övgüler belirli bir duygunun, algının dışarıya verilmiş biçimidir, gazete emek veren insanların da elbette buna gereksinimleri vardır, okuyucuların da.

tümüne olduğu gibi evet mi diyoruz? Elbette hayır. O halde "okurların dilinden" köşesi okuyucular ile bir "tartışma forumu" niteliğine bürünmesi, gazete yazarları ve okuyucular arasında bir diyalog kurularak aktif katılım ortamı sağlanması gereklidir.

Tüm alman ilerici gazetelerinin "okuyucu mektupları köşesi" de hep böyledir. Gazetenin yayınladığı yazılara tavır alınır, eleştiriler yapılır, gerekirse o konu diğer bir anlamda tamamlanır veya irdelenir. Yukarıdaki sözler okuyucu mektubu gönderenlere yöneliktir, ama böyle bir arzunun gerçekleşebilmesinin diğer bir koşul da, gazete redaksiyonunun "okurların dilinden" köşesini yarım sayfadan tüm bir sayfaya çıkarmasıdır.

Kanımcı DT bu olanağı okuyucularına mutlaka tanımalı, ama okuyucular da bunu kullanmalıdırlar. Böyle bir aktif okuyucu katılımı, yayınlanan yazılarda daha özümlemeli alıcı bir gözle okunmasını da sağlayacaktır.

Rasim Özal

Ama, geniş anlamda okuyucu mektuplarının eleştirilmesini taşımaları gerekir. Soyut kavramlar ile gazetenin tümüne eleştiriyorum. Eleştiriler somut konularda, yani gazetenin içeriğini oluşturan yazılara yapılmalı, söz konusu yazının bir adım daha ileri götürülmesi için irdelenmelidir. Örneğin bir çok köşe yazısı yayınlanmakta, onlarda bir kez okunup geçilmektedir. Yazılan yazıların

"BİR DÜNYA ÖZLÜYÖRÜM"

Bir dünya özlüyorum, herşeyiyle bizden olan
Ne yaşamaktan korkan,
ne okumaktan
Bir dünya özlüyorum
bütün özlemleriyle gerçek olan
Sömürüden, zulümden uzak olan
Bir dünya özlüyorum, sevgisiyle
özlemleriyle
İşkenceden, katliamdan, baskıdan uzak
Bir dünya özlüyorum, açlık yokluk olmayan
Esit ve kardeşesine bir dünya
Bizden olan bir dünya!

Ö.Akhan

Gelişen yabancı düşmanlığı çeşitli eylemlerle protesto edilirken okuyucumuz A. Olgun'da yaptıkları bu eyleme katıldı. 17 yaşındaki okuyucumuzun yaptığı çalışmalarda bugüne kadar çeşitli yarışmalarda iki kez ikincilik ödülü almış. Okurumuzun yapıtlarından birini yayınlıyoruz.

İLİŞKİ KURMAK İSTİYORUZ

Darmstadt Türkiyeli Demokratik Öğrenciler Birliği kültür, sanat, spor, eğitim, basın ve yayın alanlarındaki çalışmalarını daha geniş bir çevreye yayabilmek için öteki derneklerle haberleşmek istiyor. Gazetemiz aracılığıyla bir çağrı yapan dernek yönetimi çalışmalarını şöyle anlatıyor: "Almanya'nın çeşitli bölgelerindeki öğrenci dernekleriyle ilişkiye geçmek istiyoruz. Deneyim alışverişinin dernekler için yararlı olacağı umudundayız. Çalışmalarımızı şu komiteler aracılığıyla sürdüreceğiz: 1- Kültür, sanat ve spor komitesi, 2- Eğitim komitesi, 3- Basın ve yayın komitesi, 4- Tercüme komitesi.

Komiteler oluşturmaktaki amaçlarımızdan birisi de ortaklaşa çalışmayı hayata geçirmek ve kendimizi yetkinleştirmektir. Hedefimiz, demokrat

ve ilerici öğrencileri kendi sorunları etrafında örgütlemek ve ayrı düşünceleri savunan devrimci öğrencilerin birlikte çalışma ortamlarını yaratmaktır... Almanya'da işsizliğin ve yabancı düşmanlığının arttığı, Türkiye'de ise faşist generallerin halklarımız üzerinde uyguladığı baskı ve işkence göz önüne alınırsa birlikte çalışmanın ne kadar önemli olduğu açığa çıkacaktır.

Tüm dernekleri, kişileri bizlerle dayanışmaya çağırıyoruz."

Yazışma adresi: Technischehochschule-Darmstadt Vereinigung Demokratische Studenten aus der Türkei.

Postfach 15 23
6100 Darmstadt

F.ALMANYA'DAKİ OKURLARIMIZIN DİKKATİNE

Süresi biten abonelerimiz, ellerine ulaşan Demokrat Türkiye'nin içinde havale kağıdı bulacaklardır.

Abone süresini uzatanlarla yeni abone olacakların bu havaleyi örnekte görüldüğü gibi (6 aylık 15 DM., yıllık 30 DM.) doldurarak postaneye yatırmaları yeterlidir. Bunun için ayrıca abone fişi doldurmaya gerek yoktur.

Ancak okurlarımızın ad ve adreslerini doğru ve okunaklı yazmaları, abone uzatması mı, yeni abone mi olduğunu belirtmeleri gereksiz yazışmaları da önlemiş olacaktır.

DM 15 veya 30 Abonelik ücreti (Ödendi)		PI 3215 68-508 Postcheckkonto Nr.	Für Vermerk des Abonnenten Isim Adres	
Empfängerschnitt	Zahikarte/Postüberweisung	Die stark umrandeten Felder sind auszufüllen wenn ein Postcheckkonto der Bundesbank an Postüberweisung verwendet (Erläuterung siehe Rückseite)		Einführungsschein/Lastschriftzettel
DM 15 veya 30 3215 68-508 Abonelik ücreti (Ödendi) ISİM ve ADRES. Bu köşe posta bize gönderilmelidir. (Bilgi)	DM 15 veya 30 Fünfzehn DM veya Dreizehn DM	Postcheckkonto Nr. 3215 68-508 A D A Verlags- und Handels-GmbH Postfach 25 04 63 5000 Köln 1		DM 15 veya 30 3215 68-508 Köln A D A Verlags- und Handels-GmbH Postfach 25 04 63 5000 Köln 1
Abone Uzattım	Yeni Abone			

Anketimize katılın

Okurlarımıza,

Demokrat Türkiye bir yıllık yayın yaşamını geride bıraktı. Olanaklarımız ölçüsünde sizlere daha iyi bir gazete sunabilmek ve özlemlerinize, sorunlarınıza daha tutarlıca yaklaşabilmek için atılımlarımızı sürdürmek çabası içindeyiz. Bu amaçla hazırladığımız anketi aşağıda sunuyoruz.

Anketin sorularını yanıtlayan okur arkadaşlarımız, ilgili anketi doldurarak, "Demokrat Türkiye Anket Servisi, Postfach 25 040 63 5 Köln 1" adresine geciktirmeden gönderilirse bizlere yardımcı olmuş olurlar. Soruların tüm okurlarımızca doğru ve noksanız yanıtlanması dileğimizeyiz. Demokrat Türkiye'ye omuz veren ve onun güçlenmesini isteyen arkadaşlarımızın bu katkılarını bizlerden esirgemiyeceklerine inanıyoruz.

Selam ve saygılarımızla
Demokrat Türkiye

- Yaşınız: 20'nin altı 21-40 41 ve yukarı
- Yaşadığınız ülke: Cinsiyetiniz: K E
- Kaç yaşında yurt dışına çıktınız? 0-5 yaş arası 5-10 yaş arası 11-17 yaş arası 18 yaşından sonra
- Mesleğiniz: işçi öğrenci memur diğer:.....
 diğer:.....
- Öğreniminiz: ilkökul ortaokul lise mesleki okul
 yüksek okul üniversite
- Yaşadığınız ülkenin dilini biliyor musunuz?
 Hiç bilmiyorum.
 Ancak günlük işleri görece kadar biliyorum.
 TV, radyo ve gazete haberlerini izleyecek kadar biliyorum.
 Bilimsel kitapları izleyecek kadar biliyorum.
- Türkçe günlük gazete okuyor musunuz? evet hayır bazen
- Demokrat Türkiye gazetesini sürekli mi okuyorsunuz?
 evet hayır
- Demokrat Türkiye gazetesini nereden satın alıyorsunuz?
 abonemim derneklerden alıyorum bayiden alıyorum
 diğer:.....
- Aldığınız Demokrat Türkiye gazetesini sizden başka kaç kişi okuyor?.....
- Demokrat Türkiye gazetesinde gereksiz bulduğunuz yazılar var mı? Varsa hangileri?.....
- Demokrat Türkiye gazetesinde hangi tür yazıların noksanlığını duyuyorsunuz?.....
- Demokrat Türkiye gazetesinde kullanılan dili nasıl buluyorsunuz? daha yalın ve anlaşılır olmalı
 iyi buluyorum
diğer:.....
- Demokrat Türkiye gazetesinde önce hangi yazıları okuyorsunuz? İlgi sıranıza göre 1'den başlayarak numaralayın:
 Türkiye haberleri Almanya haberleri Dünya haberleri
 Makaleler ve fıkralar İnceleme yazıları Biber Çocuk köşesi
 Avukatımız diyor ki.. Mahkeme haberleri Röportajlar
 diğer:.....
- Demokrat Türkiye'de sürekli dizi yazılar yayınlanmasını arzu eder miydiniz?
 hayır
 evet: Hikaye Roman Masal Fotoroman
- Gazetemizin daha geniş kitlelere yayılması ve okunması için önerileriniz var mıdır? Varsa nelerdir?.....
- Demokrat Türkiye'nin 1983 yılı cep takvimini nasıl buluyorsunuz? Gelecek yıl için önerileriniz:.....
- Türkçe kitap okuyor musunuz? evet hayır bazen
- Hangi tür Türkçe kitaplar okuyorsunuz?
 Hikaye Roman Çocuk kitabı Şiir Röportaj
 İnceleme ve araştırma Bilimsel kitaplar
- Demokrat Türkiye gazetesinin siyasi gruplara karşı tavırını nasıl buluyorsunuz?.....

DEMOKRAT TÜRKİYE GELECEK GÜZEL GÜNLERİ NE RHABA

ABONE FİŞİ

Adı			
Soyadı			
Adresi			
Almanya	Avrupa	6 Aylık	Avustralya USA/Kanada
15,- DM ☐	18,- DM ☐		30,- DM ☐ 24,- DM ☐
Almanya	Avrupa	-1 Yıllık	Avustralya USA/Kanada
30,- DM ☐	36,- DM ☐		60,- DM ☐ 48,- DM ☐
Abone parasının gönderileceği yer: ADA Verlags- und Handels- GmbH		Postcheckamt Köln Konto Nr.321568-508 BLZ 370 100 50	Deutsche Bank Köln Konto Nr.3302551 BLZ 370 700 60

Kreuzberg Postası

KREUZBERG POSTASI'ni
Okudunuz mu?
Berlinde çıkan yerel aylık
gazete,

Mart sayısında :

- Seçimler
- Röportajlar
- Kadın sayfası
- İş Dünyası
- Haberler v.s.

Abone adresi :
Kreuzberg Postası
c/o Verein SO 36
Wrangelstr. 40, 1 Berlin 36

Modern Almanya ve

«KONUTLARIMIZ»

DEMOKRAT TÜRKİYE

GELECEK GÜZEL GÜNLERE MERHABA

İşçi:

“...ev sahibi kapıları lehimledi, Alman solcuları binayı işgal ettiler ve biz de buraya taşındık...”

“Binanın ikinci katı yandı, diğer katlar sağlam, ama ev sahibi kiraya vermiyor. Öyle ki kaynakla lehimledi, gençler gelip binayı işgal etmesin diye. Pencere kırık, bazen elektrik kontağı oluyor, ışıksız lambasız oturuyoruz, ev sahibi sinirlenirse suyu kesiyor, komşulardan kovalarla su getiriyoruz. Bina çok şahane, ama yan duvarları ev sahibi boymuyor i Belediye yıksın! Çünkü cadenin görünüşü siyah duvarlarla bozulmuş..! Alman solcuları binayı işgal ettiler, yıktırmadılar ve sonra biz buraya taşındık. Eğer ev sahibi daireleri kiraya verse 6 aile daha buraya taşınabilir, ama yapmıyor. Tuvaletlerin kapıları kitli, bir tuvaleti iki daire ortak kullanıyor... Başka ev kiralamak için Wohnungsamt bana yardım etmiyor, ne zaman ki burası yıkılır, ben de o zaman çıkarım.

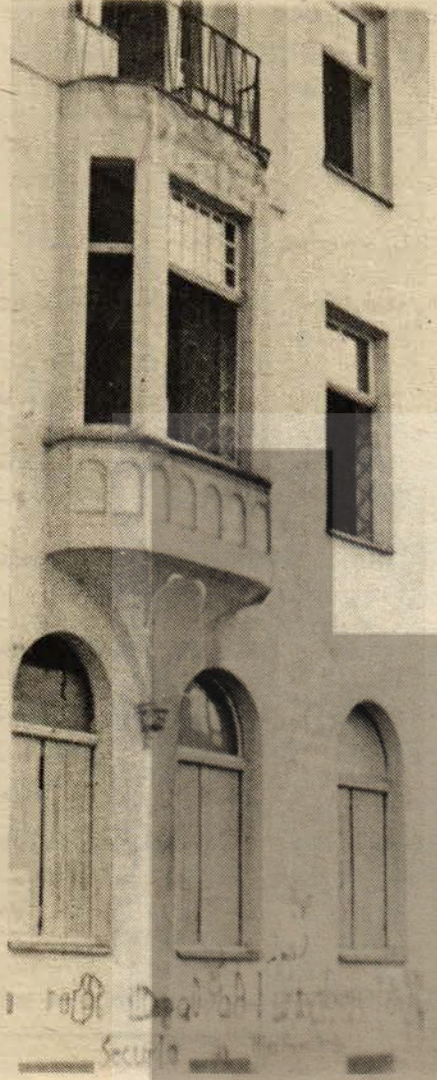
Ev aramak için aylar, günler uğraşmak gerek şimdi çalışıyorum, hiç vaktim yok... Ev sahibi önceden hergün gelirdi, çıkın gidin derdi. Şimdi gelmekten, demekten bıktı, zaten gelse bile ben hiç konuşmam, cevaplamam bile. Sonuç yok ki, o git diyor, ben gitmem diyorum.”

Mülheim'dan bir işçi kadın:

“...binanın dışını boyadılar, kirayı arttırdılar...”

“Aldığımız toplam aylık 1800 DM. Ev kirası 325 DM. Bundan başka yiyecek, içecek, televizyon, telefon, elektrik kömür - odun, hastalık sigortası ve çocuklarının masrafları var. Bu parayla geçinemiyoruz, bazan akrabalarımızdan borç para alıyorum. Evin kirası bir yıl önce 217 DM. idi. Fakat evin dışını boyadılar, yeni pencereler taktılar, giriş kapısını yenilediler ve kira şimdi 325 DM. oldu. Konut sakinleri olarak bu onanmış, yenilemeği istemedik ama binanın sahibi istedi ve şimdi bizlerin kirasıyla çok para kazanıyor.”

Alışveriş merkezi çok uzak, haftada 2-3 kez alışveriş yapıyorum, gidiş geliş yol parası 10 DM.'i buluyor. Konut bürosu mahalleimizde alışveriş merkezi açtırmıyor, yağmurda, soğukta uzak yerden alışveriş yapıyoruz. Banyo ile tuvalet bir arada, bu nedenle çamaşır makinesini mutfağa yerleştirdim, bir yandan misafirlerle yemek yiyoruz, bir yandan çamaşır yıkıyorum... Odun kömür pahalı, kira ve yakacak konusunda Belediye yardım etmiyor... Bu mahalledeyişli Almanlar, emekli, hasta insanlar oturuyorlar. Belki yakında bu evler yıkılacak, o zaman ne yapmalıyım bilmiyorum?...”

İlticacı:

“...banyo için yüzme havuzuna gideriz...”

Eğer banyo yapmak istersek büyük bir leğenin içine suyu koyarız, odanın içinde banyo yaparız veya paramız olursa hava sıcaksa yüzme havuzuna gideriz, orada yıkanırız... Burada 11 daire var, toplam dört tuvalet var. Koridorlar tuvaletlerden dolayı kokuyor, havalandırma pencereleri yok... Odalarımız çok küçük, eşyaların çoğu yataklar, koltuklar, sandalyeler hep koridorda. Belediye ve Wohnungsamt binayla ilgilenmiyorlar. Bana soruyorsun, nasıl ve nerede yaşıyorsunuz diye, siz buna yaşam diyebilirmisiniz?

Hep korkuyoruz ve düşünüyoruz; ya bir gün farelerden hastalık buluşıcı mikrop kaparsak diye. Oturanların hepsi Türkiyeli ve bizim çocukların arkadaşları, sanki lağım fareleri oldu...”

“Aylık ücretim çok az, işim yok. Fakat eşim çalışıyor, aylık ücreti 800 DM. Ev kirası 240 DM. Kalan 600 DM. ile yaşamak zor. Bir hafta önce bir çocuğumuz oldu, çocuğün beslenmesi, sağlığı, elbise, yemek ayrı bir masraf. Sağlık koşulları çok berbat. Yukarıdaki evin banyo ve tuvaletindeki su bizim salona damlıyor, döşemeler çürümüş... Havasızlık bizi bunaltıyor, fareler, böcekler günlük misafir oldular. Karşılaşırsam selamlıyorum, geceleri farelerin seslerini duyuyoruz. Bunu ev sahibine söyledik, siz oturuyorsunuz, öyleyse ilgilenin diyor. Binanın durumunu sağlık kurumuna söyleyelim dedim, Türkiyeli aileler çekindiler. Eğer bunu yaparsak ev

sahibi hepimizi çıkarır diyorlar, kimse buna yanaşmadı. Kirayı üç gün sonra versem ev sahibi hemen geliyor, bağırıyor, çağırıyor, gözü, aklı hep parada. Hiçbir ailenin özel kendisine ait banyosu yok, tuvaleti yok. Üç daire bir tuvaleti kullanıyor. Sadece bir dairenin özel banyosu, tuvaleti var, bu da şans.

Kalk'tan bir işçi:

“...bazen böceklerle konuşuyorum, sadece onlar bizi sinirlenmeden dinliyorlar...”

“Evimde 2 oda bir mutfak ve banyo var. Dört çocuğüm ve eşimle burada yaşıyorum. Ev sahibi diğer oturanları bina yenileniyormuş diye çıkarttı. Altı aile oturuyordu, dört aile gittiler, açıkta kaldılar. Köln'de ev bulamadılar. Çünkü Çocukları fazlaymış. Biz iki aile oturmaya devam ediyoruz ve çıkmayacağız. Pencere kırık, dış kapı yok, ev sahibi bazen çıkartmak için zorluyor. Aylık kira 160 DM., ama burada köpekler bile yaşamaz. Kiracılar derneğine gittim, avukat buldular, şimdi mahkemedeyiz. E sahibi bana ev bulmadıkça çıkmam.

Wohnungsamt bana pahalı evleri gösteriyor, kirası 800 - 900 DM. arasında. Aldığım aylık 1600 DM. Ben 1000 DM'yi nasıl ödeyebilirim? Bunun yanında elektrik, ısınma, yemek masrafları var. Evi yeniliyorlar ama benim tekrar buraya gireceğim belli değil. Öğleyse neden çıkarım? Eğer hemen

çıkarsam sokakta kalırım. Çocukları küçük okula gidiyorlar, soğukta hasta olurlar. İnanın korku içinde uyuyorum. Eğer gece polis ev sahibiyse gelse beni dışarı atarlar. Ev bulamazsam polis oturma ve çalışma izni vermiyor. O zaman bir gece havalandırma yatarız, sonra hepimizi uçakla gönderirler. Ev sahibinin acımasızlığı, insafsızlığı, bizlerin dil bilmeyişi ve çözülemeyen sorunlar altında eziliyoruz.”

Sağlık koşulları boktan, böcekleri duvarlarda, yemek masasının üzerinde görüyorum. Bazen böceklerle konuşuyorum, bağırıp çağırıyorum. Hiç olmazsa böcekler biz garibanlara sinirlenmiyorlar, sadece usluca dinlerler... Dinine yandıgım ne biçim dünya, kalmışız buralarda...!”

Alman bayan öğrenci:

“...Almanya'da bürokratik işlemler insan yaşamından daha önemli...”

“Ben Türkiyeli öğrenci bir arkadaşla oturuyorum. Evde bir oda mutfak, banyo, tuvalet var. Toplam 25 metrekare, ev çok küçük, odanın içinde 2 x 3 metrelik bir boşluk var, çok şükür. Kira 150 DM. elektrik gaz 40 DM. telefon 80 DM. Toplam aylık gelirimiz 600 DM. ayrıca hastalık sigortası, yiyecek, içecek, ve okul-masrafları var. Wohnungsamt bize başka kiralık bir ev göstermiyor, berbat bürokratik işlemler insanların yaşamından daha önemli, öyle sanıyorum ki birkaç yıl daha ev bulamam, burada yaşamalı...”

Yabancıların konut politikası ve getolaşma

Yabancı işçilerin sayısı sürekli artmaktadır. Aile üyelerinin getirilmesi bu olayı da hızlandırdı. Sonuçta yabancı nüfus konut talep eden bir kesim oldu. Bir yandan yabancılara karşı var olan gerici önyargılar - çok çocuklu aileler evleri bozarlar, çok gürültü yaparlar, kirayı ödemezler-, öte yandan iyi konutların pahalılığı yabancılara önündeki engellerin bazıları. Gazete ilanlarındaki “bu kiralık ev ilanı yabancılar için geçerli değildir” ve benzeri notlar bunun açık örneği. Böylece istedikleri büyüklükte ev bulamayan yabancılar en sonunda eski, badanasız, kullanıma uygun olmayan evleri kiralamak zorunda kalıyorlar. Almanya'nın bugünkü koşullarında bu tür konutlar ev sahiplerine en çok kar getiren konutlardır. Böylece yavaş yavaş bu konutlar ve çevreleri yabancıların toplandıkları yerler oldu.

Yabancıların bir bölgede toplanması onların istedikleri bir olay değildir. Bu getolaşma, Batı Almanya'daki konut politikasının bir sonucudur. Çünkü kendi olanaklarıyla ev bulamayan yabancıya gerek belediye gerekse yabancılar polisi belirli bölgelerde ev gösteriyor. Böylece yabancılar yasal bir zorlama ile belirli bölgelerde toplanıyorlar. İşte getolaşma böyle yaratılıyor. Yabancı işçiler konut alanında tamamen farklı politikalar ile karşılaşmaktadırlar. Yabancılara karşı uygulanan zorlayıcı ilkeler Alman anayasası ile de çelişki içindedir. Örneğin Ortakpazar dışı ülkelerden gelen yabancılara taşınma yasağı vardır.

Öte yandan yabancıların oturma izni alırken uygun bir konut bulduklarını kanıtlamak zorunda olmaları, yabancılara üçkağıtçıların eline düşürmüştür. Polisin kira anlaşmasındaki bilgileri araştırmaması sonucunda, sorun uygun bir konutun bulunması değil, uygun bir kira kontratı bulunmasına dönüşmüştür. Genellikle konutlar olduklarından daha büyük gösterilerek ailenin oturma izni alması sağlanır. Ama bu da yabancı işçinin sürekli korku içinde yaşamasına neden olur. Çünkü evsahibinin yapacağı bir ihbarla işçi “devletin resmi organlarını kandırmak” suçundan sınır dışı edilebilir.

GETOLAŞMAYI DEVLETİN KONUT POLİTİKASI YARATMIŞTIR

Geto, azınlık gruplarının yoğun oldukları bir bölgedir. Bugün ise Türkiyeliler için geto, vatan özlemini kısmen giderdikleri, dış çevreden kaçıp sığındıkları bir yardım yeridir. Örneğin Batı Berlin'deki Görlitzer istasyonu ile Marianenplatz lokantaları, turizm şirketleri, berberleri ve kahveleriyle böylesine bir işlev görmektedir.

Bütün bunların sonucunda getolaşma yabancılardan toplanan tümüyle tecrit edilmesini de birlikte getirmektedir. Bu durumda uyum şansı giderek azalmakta ve karşılıklı önyargılar gelişmektedir. Bu, zaman zaman karşılıklı düşmanlığa kadar varmaktadır. Bütün bunlara yabancı işçilerin çalışma koşullarının olağanüstü kötülüğü de eklenince sonuç psikolojik çöküntü, toplumsal uyumsuzluk ve sınırsız yalnızlıktır.

Ziyaret ettiğimiz Türkiyeli ailelerin evlerinde daha çok şu görüntüyle karşılaştık: oturma ve yemek odası olarak kullanılan bir oda - bazı evlerde burası çocuklar için yatak odası olarak kullanılıyor.- Bir köşede iki kapılı büyük bir elbise dolabı, ortada yemek masası, köşelerde koltuklar ve soba bulunuyor. Bir de büyüklere ait bir oda. Buraya tatil mevsiminde Türkiye'ye götürülecek bavullar, çantalar yerleştirilmiş. Çocukların pek hareket olanağı yok. Ya ev ödevlerini yapıyorlar, ya da video karşısındalar. Bir de misafir gelirse ders çalışmak için soğuk olan diğer odaya gidiyorlar. İşte Alman devletinin konut politikasının doğurduğu sonuçlar...